Ն. 1312 — 1889 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 14 ՇԱԲԱԹ — 1307 ԲԼԻՊ ԻՎ ԷՎԱԼԷԼ 1 — ԳԻՇԵՐՆՅԻ ՄԷՋ

20 ԲԱՐԱ

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ

ԲՈԼԻՍԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՍԷ ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԱԳՕՆԷ ՏԻՑԱՔԱՐԸ

	12 տող	8 տող	3 տող
ՍԱՄԱՊՕՂ	140 ղր.	70 ղր.	40 ղր.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիտիէ 20 ղրուշտան

{صاحب امتیاز: جیوەلکیان}

ԵԼԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جریدهٔ شرقیه

ԻԼԱՆԱՔ ՏԻՑԱՔԱՐԸ

Լինի, Հնդի վէ Յունաստան տարի 7 ֆրանկ։ 3
Միւնիխ սահիպէ 11ի 10ք. հս. » 3
Մէվատը նաֆիյատ տարի պէնտէր մէճմանէն գապուլ օլունմագ վէ ամբողջ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմագ տարը։

Խմբագրական, Թարգմանական Գրասենեակը Գալաթայի Գրանդ Ռիւ Փերայի Նումերօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպասընտա տարը։ Գրաֆիֆի մէվատա հապագրնտա կազէթանէն սահիպ վէ մէճելէ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԻԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԱԼԷՔՍԱՆԻԱ ԻՄՊԷՐԱԹՈՐԸՆԸՆ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹԻ ՍԷՑԱՀԱԹԸ

Վիէննա կազէթալարընին մէվսուզէն պէյանընա կէօրէ, Ալէքսանիա իմբէրաթօրը՝ Տէրսաատէթտէն հարէքէթինտէ, էվվլա Գուգրէչէ կիտէրէք Ռումանիա գրալընը գիյարէթ իտէճէք, վէ պատէհու Բէչլա թարիգիլլէ Գէրլինէ ավոտէթ էլլէյէճէք տիր։ Մաճառիսթան նաֆիա նազարը Մ. Գարուչ՝ իմբէրաթօր Կիլեօմընը բաքիպ օլաճաղը գաթարը մախսուսը պիզզաթ իտարէ իտէճէք տիր։

ԵՈՒՆԱՆ

ՎԷԼԻԻ ԱՀՏԸՆԸՆ

ԻԶՏԻՎԱՃԸ ՐԷՍՄԻ

Ալէքսանիա իմբէրաթօրընը վալիտէսի իմբէրաթօրիցա Վիկթօրիա Ֆրէտէրիգ՝ քէրիմէսի բլէնէս Սօֆի (կէլէն) վէ տիկէր իքի քէրիմէլէրի իլէ պէրապէր էվվէլքի կիւն Գօրֆուլա միւասէլէթ իտուպ, Եունան գրալը վէ վէլիհահտը բրէնս Գոնսթանթէն թարաֆընտան բէք մութանթան պիր սուրէթտէ խոնիգպալ օլունմըշլար, վէ օրատան Բիրէ վէ Ամինայա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

Եունան հիւքիւմէթինին Գէրլին սէֆիրի Մ. Վահօ՝ բրէնէս Օֆի իլէ բրէնս Գոնսթանթէնին նիքեահ մուգավէլէնամէսինի համիլէն Ամինայա միւվասէլէթ էյլէմիշ տիր։

Եունան վէլիհահտընը բէռմ իզտիվաճը եարընքի բազար կիւնիւ իբրա իտիլէճէյի ճիհէթլէ, եարընը գապագ Գէյօղլուն Բուլգարընը Բանիա քիլիսէսինտէ պիր թէչէք քիր տուսաը օգունաճագ, վէ պունտա Եունան սէֆարէթի վէ գօնսօլոսխանէ հէյլէլէրի իլէ թէպաահ Եունանիլէ վէ սաիրէ հազրը պուլունաճագլար տրը։

Բուլ Բրօթէսթան ճէմաաթը տախի պու միւնասէպէթլէ պիր այինը բուհանի իբրա իմմէք իլզրէ, Ալէքսանիա սէֆարէթինին Ա.նալը Զէյնէտտէ քեանի քիլիսէսինին կարը քէնտիլէրինէ թախսիսինի խոթիտա իտուպ, սէֆարէթ թարաֆընտան մուվաֆագաթ օլընմըշօլմաղլա, եարընը էօղլէնտէն սոնրա քիլիսէի մէզքիւրտէ տախի Բում լիսանըյլա պիր այինը բուհանի իճրա օլունաճագ տը։

Ճէհրիմիզ Եունան թէպաաթրաքիտան ինթիխապ օլունան զէվաթտան Մ. Պաղլի Վայիանօ իլէ Յօգթ. Վասիատիս՝ թէպաահ մէր գուժէ նամընա Եունան վէլիի ահտը իլէ բրէնս Սօֆիյէ իհտա իտիլէճէք օլան կիւմիշ թաճլարը ալըպ կէյէն կիւն Ամինայա կիմիշլէր իսէ տէ, մուվաֆէյլիւմա իլէ պէրապէր ինթիխապ իտիմիշ օլան Մ. Լ. Զարիֆի կիթմէյիպ Տէրսաատէթտէ գալմըշ, վէ մէզքիւր հէտիյէնին մուվաֆէյլիհիւմա իբի մէպուս թարաֆընտան թագտիմի մուգարրէր պուլունմըշ տրը։

Ամինայա մուվասէլէթ իտէն ինկիլիթերա վէլիի ահտը՝ վալիտէսի գրալիցա Վիկթօրիա թարաֆընտան Եունան վէլիի ահտընա Պէն (համամ) նիշանընը թէսլիմ իտէճէք տիր։ Ալէքսանիա իմբէրաթօրը տախի՝ էնիշտէսի օլաճագ միշարէլէյհ վէլիի ահտա ֆախրի պիր բիւթպէի ասքէրիյէ իմա իտէճէք իմիշ։ Սբանիա նախպէի հիւքիւմէթի գրալիցա Գրիսթին՝ տիւրին հէտիյէսի օլարագ վէլիի ահտը միշարէլէյհէ Թուազն տ'Օր նիշանընընը պիր գրմասընը իմա էյլէմիշ տիր։

Ֆէլէօրընը պէյանընա կէօրէ, Սբանիա իարիճիյէ նէզարէթի միսէթշարը՝ Թուազն տ'Օր նիշանընը ալան զամանան 4000 ֆր. բեսմ ալըբ իքէն, միշարէլէյհ՝ պու քէրբէ մէզքիւր բէսմի ալմագտան սարֆը նազար էյլէտիկի կիպի, խարիճիյէ նազընը տախի՝ նիշանը մէզքիւր գանչէլէրլիկինէ տախ օլան վէ գանչէլէր մէմուրլարը իլէ սէրայը գրալի քիլիսէսի բահիպի պէյնինտէ թագսիմ օլընան բէսմի՝ տէվլէթէ թէրք էյլէմիշ տիր։

Ալէքսանիա իմբէրաթօրընընը չէրէֆինէ Ամինատա քէչիտէսի մուգարրէր օլան զիյաֆէթտէ գրալ Եօրկի՝ Ալէման լիսանըյլա պիր նութգ իրատ իտուպ, իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիցա հազարաթըյլա Ալէման միլլէթի էյիւն իտարէի ագտահ իտէճէք տիր։ Ալէքսանիա իմբէրաթօրը տախի հէվապէն պիր նութգ իրատ իտուպ, Եունան գրալ վէ գրալիցասը վէ վէլիհահտը իլէ Եունան միլլէթի էյիւն իտարէի ագտահ իտէճէք տիր։

Վէլիհահտ իլէ բրէնսէս Սօֆիյէնին չէրէֆինէ քէչիտէսի մուգարրէր օլան զիյաֆէթտէ տախի իմբէրաթօր վէ գրալ թարաֆընտան նութգլար իրատ օլունաճագ, վէ վէլիհահտ բրէնս Գոնսթանթէն՝ պիզզաթ ճէվապ վէրէճէք տիր։ Պու նութգլար տախի Ալէման լիսանըյլա իրատ օլունաճագ տը։

Ամինայա միւվասէլէթ իտէն Ռուսիա վէլիհահտընա իքրամէն Եունան գրալը թարաֆընտան ախիրէն պիր զիյաֆէթ քէչիտէ օլընը, պունտա գրալը միշարէլէյհ՝ Ֆրանսըզճա պիր նութգ իրատ իթմիշ, վէ Ռուսիա վէլիհահտը տախի Ֆրանսըզճա լիսան իլէ ճէվապ վէրմիշ տիր։

Եունան գրալը՝ մախտումընընը ագտար իգտիվաճը միւնասէպէթիլէ պիր ճիւմլէ էնանաք քէթիխուտալարընա պէյիրաք պիր զիյաֆէթ քէչիտէսինէ գարար վէրմիշ, վէ պու պապատէքի տավէթնամէլէր՝ լազըմ կէլէնլէրէ իրսալ օլունմըշ տրը։

Բիրէ լիմանընտա թօրանաճագ սէֆարընը հարպիկ՝ 9 Ալէքսանիա, 4 Ռուսիա, 4 Ինկիլիզ, 2 Իտալիա վէ 1 Տանիմարգա սէֆարնինտէն իպա բէթ տիր։ Տիկէր 7 Ինկիլիզ վէ 3 Իթալիա սէֆինէլէրի՝ լիմանտա եէր գալմայաճաղընտան Քիրթիթիի լիմանընտա տէմիր ախաճագլար տրը։

ԿԻՒՆԼԻԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Բէթէրսպուրկտան իչար օլունը ղընա կէօրէ, Զար՝ Պէրլինէն կաչինայա ավտէթինտէ, հարպիկ նազրը ժէնէրալ Վանսովքիյէ չէօյլէ տէմիշ իմիշ։

«Հիչ պիր զէման վէ հիչ պիր վէճճէլէ մուհարէպէ զուհուրինի արզու իտէմմէ։ պէնի մուհարէպէյէ թէչվիգ իտէպիճէճէք պիր ատամ պուլընապիլիր իսէ բէնտիսինին բէք մահիր պիր ատամ օլտուզընը իթիրաֆ իտէրիմ։ Էվրօբանընը չիմտիքի հալինէ պագըլըր իսէ, մուհարէպէ նէթիճէսի՝ պէնիմ իչին եա պէօյիւք պիր իմբէրաթօրլըգ վէ եախօտ պիր կրանտիւգ բայէսինէ էնմէքտէն իպարէթ օլաճագ տը քի, պիրինճիյէ իհթիյաճըմ օլմատըղը կիպի իքինճիսինի տէ ասլա արզու իթմէյօրմ։»

——

Իրանտա գէլէրանրն ադամասը ճիհէթլէ, Իրան Շահը՝ Թէհէրանա ազիմէթինի թէէխիր իչին վէրտիկի գարարը պիթթաատիլ, պու քէրբէ չէհրը մէզքիւրէ ավտէթ վէ միւվասէլէթ էյլէմիշ տիր։

——

Իրան Շահը՝ Բարիզտէ մուզիմ Իրան սէֆիրի ժէնէրալ Նազար աղա մարիֆէթիյլէ Թ.ֆէնը Բարիզ մուխ պիրի Մ. Պէվիցէ Շիր ու Թուրչիտ նիշանընընը 1ինճի բիւթպէսինի իթա էյլէմիշ տիր։ Շիտիրէ գատար հիչ պիր կազէթաճը յա նիշանը մէզքիւրընը 1ինճի բիւթպէսի վէրիվէմիշտիր։

——

Բօմատա զուհուր իտէն պիր բիվայէթ կէօրէ, Իթալիան բուհպանընընն նագտ վէ թահվիլաթը վազ օլունմագ իւզրէ Վատիկանընը թահթը հըմայէսինտէ օլարագ գարիպլէն Լօնարատա 10 միլեօն Ինկիլիզ լիրասը սէրմայէ իլէ Անկլօ-Իթալիան նամընտա պիր պանգա թէսիս օլունաճագ իմիշ։

——

Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ տիւմանսըզ պարութընը մուճիտի օլան Մ. Վիէյլէ 50,000 ֆրգ. միւքաֆաթ վէր մէյէ գարար վէրմիշ տիր։

——

Ամերիգատա Մէքսիկա ճիւմհուրիյէթինին մայիյէ սանտրըզընտան պիր միլեօն տօլարլըգ գօնսօլիտ չալընմըշ տրը։

——

Բրէնս Պիսմարգ՝ թէքրար խասթալանմըշ օլտուղընտան, թապիպի Տօգթ. Շվէյնինկէր միւշարէլէյհին նէզտինէ չաղրըլմըշ տրը։

——

Աֆրիգատա էսիր թիճարէթինին մէնի իչին Գէլէֆիգանընը բայթախթը օլան Պրիքսէլ շէհրինտէ ագտը միւթասավէր օլան գօնֆէրանսընը ալաֆրանկա նոյեմբերին 18ինճի կիւնիւ իճթիմա իտէճէյի, վէ Պրիւքսէլտէ մուգիմ սիւֆէրաի էճնէպիլէնին մուրախխաս սրֆաթը յա հազրը պուլունաճագը շէհրը մէզքիւրտէն եազըլըյօր։

Աֆրիգատա Զանզիպար հիւքմտարը տախի՝ մէզքիւր գօնֆէրանսա պիր մուրախխաս իրսալ իմմէյէ մուվաֆֆագաթ իմիշ տիր։

ԻՒՍԿԻԻՏԱՐՏԱ

ԵՐՄԷՆՏՖԷՐ ԹԱԹԹ

Իմիյազը Իւսկիւտար միւթէսարրֆը Պահրի բաշա հազրէթլէրինէ իմա պուլրըլմըշ վէ ինչասը Մ. Օֆէլլաէր իլէ գումբանեասը թարաֆընտան տէրլօհտ իտիլմիշ օլան չըմէնտրֆէրին կիւզէրկեահընը թային իմմէք իչիւն մէզքիւր գումբանեանընն սէր միւհէնտիսի պու իչէ մէմուր իտիլմիշ, վէ մուսիպէ՝ տիւն սոն ատֆա զարագ Իւսկիւտար իսէրիսի էօլչիւպ իյնապ իտէն նօգթալարա իշարէթլէր վազ էյլէմիշ տիր։

Ալընան մայիւմաթա կէօրէ, մէզքիւր խաթթ՝ իբի գրմա թագսիմ իտիլմէքլէ, Իւսկիւտար իսքէլէսի սմասիսն իմիյազը օլընտրը հայտ, պիրինճի խաթթ՝ Պիւլպիւլ-Ցէրէսի ճատտէսինտէն Պաղչար պաչը վէ Զամլըճայա միւմթէտ օլաճաղը կիպի, իքինճի խաթթ տախի հայտար Բաշա սմասիսընտան Նուհ-Ֆոյաւտը հիզասըյլա Պաղչար-Պաշնա չըգաճագ վէ օրատա տիկէր իսաթթ իլէ պիր լէչէճէք իմիշ։

Իւսկիւտար իսքէլէսինտէն եարբ լաճագ խաթթըն միւտիքն մէրմէլպէ տօզղու կիմմէսի իչիւն չարչը իչին սէքի պաղը տիւքքեանլարը միւպայասը յա երգտրբրլմասը վէ Պիւլպիւլ-Ցէրէսի ճիհէթինտէ պաղը պօսթան վէ պաղչէլէրին սաթրն ալընմասը լաղմ կէլէճէք իմիշ։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

(Աժանս ոը Գոնսթանթինէ)

Վիէննա 24 հոկտ.

Ֆրէտերիգը՝ Պէրլին միւլագաթընտան պահսյա, իչ տէվլէթ իմմէթիֆագընընն մագսէտի սուլհրբվէրանէ օլարընընա Ռուսիա Զարը իգնա իտիլէրէք, Ռուսիա իլէ Ամէրիկա իմբէրաթօրլարը պէյնինտէ մէվճուա օլան էմնիյէթսիզլիկին մէզասասընտան էյլամանտան գալտրբրլմըշ օլտրզընը պէյան էյլէյօր։

Թէհէրան 25 հոկտ.

Իրան Պանգասը՝ պու կիւն իճրալ մուամէլէյէ պաշլամըշ տրը։

(Աժանս Օբէսրվաթ)

Բարիզ 25 հոկտ.

Բէսմի կազէթանընն տիւնքի նիւս խէսինտէ նէշր օլընան բէխր ճիւմհուրը պիր գարարնամէսինտէ, Ադյան վէ Մէպուսան մէճլիսլէրինին կէլէճէք նոյեմբերին 12սինտէ քիւշատ օլընաճագլարը պիլտիրիմիշ տիր։

Սթրազպուրգ 24 հոկտ.

Ամիրէն Պրիւքսէլտէն հարէքէթ իմմիշ վէ Ֆրանսա թօրպարընա եագլաշագ իչիւն Ալզաստա Տիէօզնամմ մահալէ ազիմէթ էյլէմիշ օլան Մ. Տիէօնը Ամէրանիա թօրպարընտան թարտ օլունմասընա տարբ Ամէրանիա տէվլէթի թարաֆընտան վերիլէն գարար՝ պու քէրբէ մուամիլէյհ Մ. Տիլօնա թէպլիղ իտիլմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սէլանիքի ալայը՝ տիւն Համիտիյէ ճամիսինտէ վուգու պուլուպ, խիթամընտա սուտուր իտէն իրատէի Սենիյէ մուճիպինճէ, 15 թապուր բիատէ իլէ 4 ալայ սիւվարի թարաֆընտան միւքէմմէլ պիր բէսմ կէչիտ իճրա օլընմըշ, վէ Մապէյն մուզիդասը իլէ Պահրիյէ վէ Թօբխանէ մուզիդալարը թէբենիմատ օլմուշլար տրը։

Պու բէսմը կէչիտ տախի խիթամ պուլտրգտան սոնրա, զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ Մապէյնը հիմայուն բիկեահընտա ինչա օլընմագտա օլան քէշքիլ թէչրիֆ պուլուրուպ, ինչաաթը վապրայը նազարը հիմայունլարընտան կէչիրմիշլէր տիր։

Տիւն Սէլանիքի սէյր ու թամաշա իչիւն Ասսթրիա սէֆիրի Պարսն Դալիս իլէ սեր թէրճէմանը, Գարատաղ մասահաթի կիւզարը, Մասրը Ֆէհրապ բաշա հազրէթլէրի, հալէպ մէճլիսը իտարէսի ագահ սարգասընտան Անթաքիզատ Նասրուլլահ էֆ. վէ Իսքենտերուն մէճլիսը իտարէսի ագասընտան Իպրահիմ Բէկիգ էֆ. իլէ 20 գատար էճնէպի սէյյահլարը տարբէի մախսուսէտ հազրը պուլունմըշլար տրը։

Սէլանիքի ալայընտան վէ բէսմը կէչիտտէն սոնրա Ասսթրիա սէֆիրի Պարսն Դալիս՝ հուզուրը հազրէթը Բատիշահիյէ գապուլ պուլուրմըշ տրը։

Եավէրը էքբէմը հազրէթը Շեհրի յարի Նամըլ բաշա հազրէթլէրի՝ թէմամէն քէսպը աֆիրէթ իտէրէք տիւնքի Սէլանիքի բէսմինտէ հազրը պուլունմըշլար տրը։

—Տիւն Մանաստիրանան չէհրինէ թասս աբրը իչիւն 55 բէս արապա պէկիրի վիւրուտ իմմիշ տիր։

—Եունան տէվլէթինին Տէրսաատէթ սէֆիրը ճէտտիտ Մ. Մավրօգօրտաթօ՝ գարարը պիր մուճիպինճէ Եունան վէլիհահտընն իդտիվանընտան սոնրա Ամինատան չէհրիմիզէ կէլէճէք տիր։

—Ինկիլիթերա սէֆարէթի պաշ թէրճէմանը Սրը Սանտիսոն՝ էվվէլքի կիւն Պօղազ իչինտէ Ֆիրէճ-Պրուն-տա քեանի քէօշքիւնտէ Պանդը Օսմանի միւտիրը ուժումիսի Սրը Էմկար Վինսընթա իքբասէն պիր զիյաֆէթ քէչիտէ իմմիշ տիր։ Զիյաֆէթէ-տէն սոնրա Մատամ Սանտիսոն թարաֆընտան բէսմը գապուլ վուգուպուլմագ, պունտա Ինկիլիթերա սէֆիրինին զէվճէսի իլէ, Ֆրանսա, Իրան վէ Սբանիա սէֆիրլէրի վէ սաիր պաղը սէֆարէթ մէմուրինի վէ միւթէպէրան հազրը պուլունմըշլար տրը։ Պու սըրատա Մատամ Զօհրաբ թարաֆընտան պաղը նազմէլէր թէղանին օլունմըշ տրը։

—Բարիզ մէքթաբիպը թրպպիէսինտէ ճէրբասիլրզ. ֆէնինին իքմալ իչիւն չէհրը մէզքիւրէ իրսալի գարարլաշտրբրլան 36 նէֆէր կէնճ թապպին թահսիլլէրինէ նէզարէթ իտէճէք օլան տօղթօր միրիվալարընտան Նաֆիլեան Անտոն բաշա՝ աիւն Բարիզ միւթէվճճիհէն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ էյլէմիշտիր։

—Սթօգօլտա էլսինէի Շարգիյէ գօնկրէսինտէ Օսմանը մուրախխասը սրֆաթբյա հազրը պուլունբպ տիւն սապահ չէհրիմիզէ ավտէթ իտէն Թ. Հ-էյէ-ին սեր մուհարիրի Ահմէտ Միտհաթ էֆ. հազրէթլէրի՝ տիւն Մապէյնէ ազիմէթլէ, մէմուրիյէթը բէսմիյէսինէ պատ մէվատը արզ էյլէմիշ տիր։

—Միւհիմմ պիր ամէլիյաթը ճէրբահիյի քէմալը մէհարէթլէ իճրա իտէճէք թապպէպ վէրիլմէք իւզրէ Ալէքսանիալը պիր զաթ թարաֆընտան սէրթապիպը հազրէթը Շեհրիյարի Մավրօճէնի բաշա հազրէթլէրինէ 1000 ֆր. թէսլիմ օլընընը կէչինտէ եազըլմըշ իտի։

Թահգիգաթը ախիրէյէ կէօրէ, մէպլաղը մէզպուր՝ պիր Ամերիգալը թարաֆընտան վերիլմիշ, վէ պունը եալընըզ Մէքթէպէ Թըպպիէի Տահանէտէն չըգան տօգթօրլարտան հէր հանկըը էօլլէ պիր միւհիմ ամէլիյաթը ճէրահիյէ իճրա իտէր իսէ օնա վերիլմէսինի թավսիյէ էյլէմիշտիր։

—Էվվէլքի կէճէ Պալաթ ճատտէսինտէ պիր տէլլալըն խանէսինէ խըրսըզլար կիրիպ, մէրգումըն էչեահ մէվճուտէսիյլէ եագընտա էվլէնէճէք օլան պիր գըզընը թէքմիլ ճէհճեղ թագրմընը աչըրմըշլար տրը։

—Տիւն կէճէ սաաթ 8 բատտէլէրինտէ Տէրսաատէթտէ էրէյիճէ չէտտտ պիր զէլզէլէ հրսս օլընբպ, 2—3 սանիյէ գատար տէվամ իթմիշ տիր։

—Սուրիա վիլայէթինտէ պէնը-Ամիր գապպէլէսի ախիրէն էշգբյալրգ իտուպ, թատատտը ադնամա սիլահյա մուգապէլէ իթմիշ վէ ասաքիրը Շահանէ թարաֆընտան տիչարը թէէտիպ օլմուշ տը։ Գապիլէի մէրգումէ թարաֆընտան պուբերրէ Շամա 3 չէյս իրսալ օլընբպ արզը իմատ իտիլմիշ օլմաղլա, Սուրիա վալիսի բաշա հազրէթլէրի՝ մուսաֆիրէյհիմ չէյլիրէրի հիւնիւ գապուլ իլէ քէնտիրէրինէ հէտիյէթէն խըրզալար իթմ էյլէմիշ տիր։

Գուլկարիսթանտա Կապրովա չէհրինտէ հայտուտալար՝ Գալաբանօֆ նամ թիճճարը ապա ֆապրիգասընը օյտրգտան սոնրա աթէշ վէրիպ եագմըշլար տրը։ Մէրգուման հայտուտալար՝ մուախխէրէն էլէ կէչիրիմիշլէր տիր։

—Սուրիա վիլայէթինտէ համատա պաղը պուտուրմըշ քէլլէրէ պիր թագըմ քէսանը ըսրըմըշ օլտրգլարընտան, մէճբուհլարտան իբիսի էօլմիշ վէ պիրի տէ պու քէրբէ պուտուրմըշ տրը։

—Սէլանիքտէ Տանկ խասթալարը բէք զիյատէ քէսալը չիտտէթ իմմիշ օլմաղլա, պիլճիմէ ամբապսի միքիյէ վէ ասքէրկէ ագտը իճրա իմմէք, պու խասթալարընն մէնը սիրայէթի իչիւն սօգագլար իլէ խանվէ խանէլէրին թէմիզլէնմէսինէ գարար վէրմիշլէր տիր։

ԳՕՆԹՐԻՊԻԹՍԻՕՆ Ա.Լ'ԷԹԻՏ

ՏԸ ԼԱ ՖԻՎԸՐԸ

ՏԱՆԿ

Տէրսաատէթտէ նէշը օլընան Ֆրանսըզճա Բէլէ-Մէտէթ-Ֆորմօսէթ (Բիսալէի թրպպիէ վէ ըսբէնչարիյէ) նամ բիսալէնին միւտիր վէ պաշ մուհարիրի Մ. Բիէր Արէռի՝ պու քէրբէ «տանկ» խասթալարընընն թէչխա վէ թարիխը զուհուր ու ինթիշարը վէ սուրէթը թէտավիսի հագրնտա պալատէքի սէրլէվհա իլէ Ֆրանսըզճա պիր բիսալէ նէշը իթմիշ վէ 100 բարա ֆիյաթլա մէյտանը ֆիրուխթա չըգարմըշ տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Քազ. Ժողով տիւն սապահ Գալաթա Խորհրդարանընտա Ղազարոսեան Սահակ էֆ.նին Ատենապետութիւնը թահթընտա ագտը իճիթիմա իտէրէք, Բարիզ Ամեն. Տ. Թորէն Սրբազան հազրէթլէրի՝ նամիզատլըգ սէպէպիյլէ մէճլիսը մէզքիւրտէ հազրը պուլունամամըշ տրը։

Ազատէն Եիւլպէնկեան Սարգիս, Մանուկեան Մկրտիչ, Հաճեան Անտոն, Յովակիմեան Միհրան, Մամճեան Միքայէլ վէ Հալաճեան Մելքոն էֆ.լէր հազրը պուլունմըշլարբր։

Տիւնքի Քազ. Ժողով՝ պաղը մէսաիլը միլիրէլի թէսվիյէ իմմիշ, վէ Պաղը Ալիյէ թագտիմ օլընաճագ պաղը թագրիրլէր թանզիմ էյլէմիշ տիր։

——

Տիւն սաաթ 6տան սոնրա Խառն Ժողով թէչէքքիւլ իտուպ, Քազ. Ժողովն հազրը պուլունան ազալարընա կրօն. Ժողովն ամիտէքի ազալարը տախի ինզիմամ իթմիշլէր տիր։

Սրուանձտեանց Գեր. Տ. Գարեգին Եպիսկոպոս.
Փափազեան Գեր. Տ. Յակոբ Աշտ վրդ.
Արշարունի Գեր. Տ. Յովհաննէս »
Ոսկանեան Գեր. Տ. Տաճատ »
Յակոբեան Գեր. Տ. Վահան »
Մկրեան Արժ. Տ. Յովհաննէս ա. ւագ քհնյ.
Տ.Ստեփաննոսեան Արժ.Տ Սուքիաս »

Իշպու Խառն Ժողովտա, ալէքլումում թաշրատաքի միւնհալ օլան Ռաֆնորդլըգլար նազարը տիզգաթա ալընըպ, էգճիմէվ Երզրումա Առաջնորդ ինթիխապը իչիւն թալիմաթ իրսալինէ գարար վերիմիշ տիր։

Տիւնքի Խառն Ժողով՝ Սամաթիատա վուգուս պուլան պիր վասիյէթ մէսէլէսինի՝ թահթը միւզաքերէյէ ալընը, տիկէր պազը մէսաիլը ճարիյէի տախի բուլէթ վէ թէսվիյէ էյլէմիշ տիր։

——

Եէնի ինթիխապ օլընան Տնտեսական խորհուրդ՝ Դիւանընը թէչքիլ իթմէք վէ պազը մէսաիլը ճարիյէյի բուլէթ ու թէսվիյէ էյլէմէք իւզրէ պու կիւն Գալաթա խորհրդարանընտա ագտը իճթիմաէ տավէթ օլունմըշ տրը։

——

Գալաթատաքի Կեդրոնական Վարժարան Խնամակալութիւնը՝ թարիխ հօճաը Մարգարեան Գրիգոր էֆ.յի գարարը ճէտտիտ տէկին մէզթէպը մէզքիւրէ մուվագգաթէն միւտիր նասպ էյլէմիշ տիր։

——

Մէսմուաթա կէօրէ, Մուրատեանց Տ. Մէլքիսեդէկ Սրբազան Արքեպիսկոպոս՝ Գատրքէյ Արամեան մէզթէպինտէ պէօյիւք սրնքիլարա մէգհէպ տէրսի մուալիմիկինէ նասպ օլընմըշ տրը։

——

Մամուրեան Մատթէոս էֆ.տուն պազը ոսմի վէ աճիպպանն ըէֆգաթմըյա Պէյօղլընտաքի գրպլար Արուեստանոցընը գիյարէթ իտէրէք, մէքթէպը մէզքիւր Խնամակալութիւնը ըէսի վէ մահալլի Թագ. խորհուրդը Ատենապետի սահ. Թ. Նուրեան Յովհաննէս էֆէնտի հատրէմէլերի թարաֆընտան իլթիֆաթ վէ իհթիրամաթը ֆահգա իլէ գապուլ օլընմըշ, վէ 4 սաաթ գատար օրատա գալըպ, Արուեստանոց հագրնտա մալիմաթը մուֆասսալ ախպ ու խթիհսալ էյլէմիշ տիր։

Գատէհու Մամուրեան էֆ. Գալաթայա էնէրէք, կեդր. վարժարանը տախի գիյարէթ իմմիշ, վէ մէքթէպը մէզքիւրը իսթիդատէթ ու թէրպիյի հագրնտա մալիմաթ մուֆասսալ ախպ էյլէմիշ տիր։

Կեդր. վարժարան Խնամակալութիւնը իլէ հէյէթը մուալիմինի՝ պու միւնասէպէթլէ Մամուրեան Մատթէոս էֆէնտիյէ թագիմաթ ու իհթիրամաթը ֆէվգէլատէտ պուլունմըշ տրը։

——

Բաթրիգխանէ Դիւանապետի Թէլեան Բարթող էֆ.նին բէսէրի խասքէօյ քիլիսէսի միւսնին բարաղլարընտան Թէլեան Արժ. Տ. Յարութիւն քահանայ տուն իրթիհալը տարը պագա էյլէյիպ, Օձում այինի վէ ճէնազէ ալայը եարընքի բազար կիւնիւ Ս. Ստեփաննոս քիլիսէսինտէ իճրա օլունաճագ տը։

——

«Հազար և մի Մանրավէպ»ին 3ինճի հիւզի պու կիւն նէշը օլընը։ Պունտա միւնտէրիճ օլան «Գիտութեան և գիմութեան հրաշալիք մ'ալ, կամ Մայր տը Սէն-Բօզ» սէրլէվհալը հիքեայէի նէֆիսէ շայանը միւթալէա տը։

ԻԼԱՆ

Օսմանը հրուֆաթչյա մահքիւք պիր թարաֆը (Ազարեան ըէռ է Ֆիս) վէ տիկէր թարաֆը (Ազարեան Արիստակէս) իպարէլի պիր գրթա մէօհիւր զայ օլուպ, իչտու մէօհիւր հիչ պիր վագթ թէսհհիւտաթ վէ սէնէտաթ կիպի էվրագ իւզերինտէ իսթիմալ գբլընմամըշ օլտուղընտան, պիրինին էլինէ կէչիպ տէ սուի խթիմալ իլէ խագը իդարա թասատտի իտէմմէք իւզրէ իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար օլունը։ Մամֆիհի մէօհիւրը մէզքիւրը պուլան հէր քիմ իսէ Գալաթատա Բէրէմպէ բազարընտա 22 նումէրօլը մաղազատա պուլունան Ազարեան էֆէնտիլէրին ստասընա կիտիպ թէսլիմ իտէճէք օլուր իսէ, միւնասիպ վէճհէյէ նարիբ միւքաֆաթ օլաճաղը իսթիար օլունը։

ԻՏԱՐԻ ՄԱԽՍՈՒՄ

Իտարէի Մախսուսէ վաբօրլարընն վագթը հարէքէթլէրի՝ հոկտեմբերին 16ինճը կէլէճէք բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իսթիպարէն թէպտիլ օլունաճաղը, վէ եէնի թարիֆանը՝ պու կիւնքի նիւսխէսիդիրն 4ինճի սահիֆէսինտէ միւնտէրիճ պուլունտրը իսթիար օլունը։

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

ԲՕԼԻԹԻԳԱՅԱ ՊԻՐ ՆԱԶԱՐ Ե.

Մ. ԳՐԻՍԲԻՆԻՆ ՆՈՒԹԸ

Պունտան եվվէլքի պէնալէրիմիզ տէն պիրինտէ՝ Իթալիա պաշ վէքիլ վէ խարիճիկէ նազրը Մ. Գրիսբինին Բալէքմօ չէհրինտէ իրաա իթտիկի նութգ հագգընտա պագը միթալէաթ սէրտ իթտիքտէն սոնդրա, օլ պագտէքի միմալաէաթմրզընն պագբսընը նութգին սուրէթի վասլ օլմասընտան սոնդրա պէյան իտէճէկիմիզին տէրմէյան էյլէմիշ իտիք։

Նութգին սուրէթի վասլ օլաու. ֆագաթ թէէսսիգի իտէրիզ քի՝ պիզիմ պունտան էվվէլքի պէնտէ պէյան իթտիկիմիզ միթալէաթա իլավէ իտէճէկիմիզ սէօզլէր բէք մահտուտ տրը։ զիրա Մ. Գրիսբինին նութգինին սուրէթը սոլիէսինտէ թէլէկրաֆլա վարիտ օլան մալիմաթտան ֆազլա օլարագ՝ միտէգգանէ ֆիքրլէր, բօյիթիգա հագգընտա ճիտտի միթալէալար, պէօյիւք պիր ատամին աղզընա եագրշըր պէօիւք սէօզլէր պուլաճարմըզը իւմիտ իմմիշ օլաբզրմզը հարտէ, վուգուաթ պու իւմիտիմզտէ եանըլմըշ օլաբզրմզը իսպաթ էյլէմիշ տիր։

Պէօիւք տիբլօմաթլարա սէօզլէրինէ, վէ նութգլարընա, քէնտի չախլարընը թէէսսիմ իթտիրէճէք սուրէթտէ պիր պէօիւքլիւք վէրիրլէր։ Եագրն զէմանլարքին պէօիւք ատամլարընը, Բալէքմօնմլարը։ Պիգոսֆիլլէրին, Կլատտրօթմնլարին, ճօՀն Պրաթլարը, Պիզմարգլարը, Թիէրլէրին նութգլարընա տիգգամ իտինիզ։ ճիւմլէսինտէ տէ չախսի պիր պէօիւքլիւք վար ազը։ Պէօիւք պիր մէգրտա պուլընան պիր զաթին աղզընտան չրգան սէօզլէր՝ հէր բէք սէօզլէյէպիլէճէկլի սէօզլէրտէն ֆագգը օլմադ կէրէք տիր։ զիրա հէր էս տէտիկիմիզ էհայի՝ պէօիւք ատամլարը վէ պէօիւք տիբլօմաթլարը աղզընտան՝ քէնտի պիլտիկի, վէ սէօյլէյէպիլէճէկլի սէօզլէրի պէք լէմէզ։

Բրէնս տը Պիզմարգ՝ ատքէրի իւնիֆօրմասընը կկլինիպ, Բէյլիշթակ մէճլիսինէ կէճտիկի, վէ մուխալիֆ ֆրգալարը թագպիհ իտուպ, անլէր հաճգընտա բարլամէնթօյա լայրգ օլան տէրէճէէնին ֆէվգրնտա սէօզլէր նէօլէտիկի զէմանլարտա պիկ՝ խլիաֆկիրլէրինին տիկնէմէկէ մէճպուռ իտէր։ զիրա էէնի սէօզլէր սէօզլէր, վէ էէնի ֆիքրլէր պէյան իտէր։ Մ. կլատտրօն, լօրտ Սալիսպէրի՝ իւրատ իթտիքլէրի նութգլարտա հէր քէսին պիտիկի վէ սէօյլէմէկի սէօզլէրի թէքրարտան տամա իճթինապ իտէրլէր։ Ֆրանսատա պունտան պիր սէնէ էվվէլ Մ. Շալմէլ-Լագուրը, Մ. Սբիւլէրին, Մ. ժիլ Ֆէրրինին իրաա իթտիքլէրի նութգլարա պագընը։ պունլարտա տա եէնի ֆիքրլէր, վէ եէնի սէօզլէր պուլաճագ սընը։

Մ. Գրիսբինին նութգը նազարը տիգգամաթա ալընտըզը զէման՝ էն էվվէլ կէօզէ չարբան նօգթա՝ եէնի ֆիքրլէրին, եէնի մալիմաթին, եէնի միթալէաթին ֆրգտանը տրը։

Մ. Գրիսբի՝ պաշլըճա՝ քէնտի միրէվվիճը էֆքեարը օլան կազէթալար վասլթասըյա էվվէլճէ սէօյլէմիշ օլտըզը սէօզլէրի, իրաէ էյլէմիշ օլտըզը տէէիլլէրի, տէրմէյան իթմիշ պուլընտըզը միմալէաթը թէքրար իթմիշ տիր քի, էվրօբա էֆքեարը ու մուսիյէսի՝ ալթը ատան պէրու հազրըլանագտա օլան Բալէքմօ զիրաֆէթինտէ իրաա օլընան նութգտա պունտան զիյատէ պիր չէ՝ պէքլէմէքտէ իտի։

Նութգին իքինճի շայանը տիգգամ օլան պիր նօգթասը տա՝ Մ. Գրիսբինին «գէն»տէն, եանի քէնտի չախսընտան՝ զանը ճիզանէմիզէ կէօրէ, լիւսմինտէն զիյատէ պաշա իթմիշ օլմասը տրը։ պիր նաթգին, պիր մուհարրիրին, էլ հասըլ ուսուսմա սէօզ սէօյլէյէն պիր ատամին քէնտի չախսընտան պաշա իթմէսի, սուրէթը ուսուսմիյէտ, թաշսին իտիլճէճէք պիր չէ՝ տէյիլ տիր։ Ցիգգամ իտինիզ բրէնս տը Պիզմարգտա՝ պու ասրտա քէնտի մուվաֆֆագիյէթլէրինտէն տօլայը էն զիյատէ էօյունմէկէ հագգը օլան ատամլարը պիրի բրէնս տը Պիզմարգ տրը։ զիրա անին մուվաֆֆագբյաթը՝ Մ. Գրիսբինին բօլիթիգասը կկպի սէմէրէսի իսթիգպալէ պիտ օլմալրզ, պիլաքիս հասըլ օլմուշ, վէ պու կիւն պիւթիւն ալէմին մուճիպը թէճճիւպի օլմագտա պուլընմըշ տրը։ հալ պու քի, էկէր բրէնս տը Պիզմարգն նութգլարընը թէագիդ իտէր իսէնիզ, միւշարէլէյհին բէք ազ տէֆա քէնտի չախսընտան պաշա իմմիշ օլաբզրընը միւշահէտ իտէճէքսինիզ։ բրէնս տը Պիզմարգ քէնտի բէք աշիքեար օլան մուվաֆֆագբյէթլէրինի մէտհ ու սէնա էյլէմէք վազիֆէսինի պաշգալարընա թէրք իթմիշտիր։ օ գատար աշիքեար օլան չէյլէրտէն պիզզատ քէնտիսի պաշա իթմէկէ լիւզում կէօրմէգ։ անլէր հագգընտա պաշգալարընին սէօյլէտիքլէրի սէօզլէր քէնտի չէրէֆի ի՝ չիւն քէնտի տիր։ քէնտիսի պիւթիւն պիւթիւն պաշգա չէյլէրտէն պաշա իտէր։

Ինկիլթէրանին եարբմ ասրլրգ վուգուաթը իչինտէ բէք պիւհիմմ պիր մէվզը թուսթագտա օլան Մ. Կլատսթօնին նութգլարընա տա պագը նըզ։ Ինկիլթէրանին տահիլի վէ խարիճի բօլիթիգասընտա նիչէ գանուլար, նիչէ լայհալար, նիչէ թէչէպ պիսլէր պու ատամին նամընը թաշրմագտա տրը։ ֆագաթ Մ. Կլատսթօնին նութգլէրընը թէագրգ իմտիկինիզ հալտէ՝ եէնի կէօրիւրսլինիզ քի, միմալիլէհ ալէքսէր «չախս»տան պաշս իթմէքտէն իճթինապ իտուպ, «մէսէլէ»տէն պաշս էյլէմիշ, վէ անճագ լիւզում հասրլ օլտըզը հալտէ քէնտի չախսընը մէյտանա գօյմուշ տրը։

Մ. Գրիսբինին նութգընտա պունդն զրտը կէօրիւլմէսի իքի. զանն հասրլ իտէպիլիր։

Եա օ տրը քի, Մ. Գրիսբի խարիճտէ հէնուզ քէնտի բօլիթիգասընը իսթէտիկի գատար սէնա իտէնլէր կէօրմէտիկի ճիհէթլէ՝ օլ պապտէ քէնտիսի սէօզ սէօյլէմէկէ լիւզում կէօրմիշ տիր։

Եախսա՝ քէնտի բօլիթիգասընա իտիլէն մուխալէֆէթին արթմասընտան տօլայը հասրլ օլան թէէսիֆի՝ քէնտիսինի նութգընին պէօիւք պիր գրամմընը խլիաֆկիրլէրի իլէ միյանէլէրինտէ ճարի օլան բէգապէթ թախսիս էյլէմէկէ սէվգ էյլէմիշ տիր։

Հալ պու քի, նութգտա՝ քէնտի իճրաաթընտան զիյատէճէ պահսիթմէսինին սէպէպի պու իքի չրգընին հանկրսը օլուր իսէ օյսուն, պու զէմինի ինթիհապ էյլէմէմէսի պիզզատ քէնտի մէնաֆիի իչիւն տահա էյի օլապիլէճէկլի գավիէն իտտաա օլուսնապիլիր։

Զիրա էկէր Մ. Գրիսբի մէսէլէրինին Իթալիան միլլէթի թարաֆընան քէնտի արզու իթտիկի տէրէճէտէ թագտիր իտիլմէսէքտէ օլտըզընտան տօլայը ճանը սըգբլյագտա իսէ, պունըն իչիւն եարբլյաճազ չէյ՝ անճագ վէ անճագ —միւսսիտա օլաճաղընը գավիէն իւմիտ իթտիկինէթիճէյ պէքլէմէք, վէ օ զէմանէ տէկին իսթիդաբը սիբիւթ իթմէք տիր։ զիրա նէթիճէ՝ Մ. Գրիսբինին մէպլէքինտէ հագիգաթէն հագգը օլտըզընը կէօսթէրմիկի՝ հալտէ արթըգ իտիլէպիլճէճէք իմիրազարընն էհէմմիյէթի գավայաճազը տէրքեար տրը։ մէյտանատա պէօյլէ միւթէրիզլէրին ազզընը թուսթաճագ պիր սէմէրէ մէվճուտ օյատարգճա իսէ՝ հէր նէ եազրլսա վէ տէնիլսէ իթի բազարընը էօնիւ պիւթիւն պիւթիւն ալընամայաճազը ինքեար օլընամազ։

Շիմտի կէլէլիմ իքինճի շըգգա, եա նի Մ. Գրիսբինին Իթալիա տախիլին տէ քէնտի բօլիթիգասընա իտիլէն մուխալէֆէթին արթմագտա՝ օյատուզընտան ճանը սրգբլյմը պուլընմասը իհթիմալինէ։

Հէր քէս պիլիր քի, տիբլօմաթլըգտա էն զիյատէ լազմ օլան շէյլէրտէն պիրի՝ հրսսիյաթին սէթրի տիր։ պիր տիբլօմաթ էկէր քէնտի մէվզրընա թէհլիքէլի պիր հալ հըսս իտիյօր իսէ՝ անր եաընըզ քէնտիսի պիկիպ, էօնիւնիւ ալտաղա չաբշմալը, վէ հէր հալտէ խլիաֆկիրլէրինէ իթիրաֆ իթմէմէլի տիր։ զիրա խլիաֆկիրլէ օլան պիր ֆիրգայա էն զիյատէ ճէսարէթ վէրէճէք չէյ՝ քէնտի մէսէլէքինին սէմէրէ հասրլ իթմէքտէ օյտըզընը անլամասը տրը։

Պու խուսուսատա տա բրէնս տը Պիզմարգին թուսթըզը մէսէլէքէ տիգգամ իթմէք քեաֆի տիր։

Պունճա մուվաֆֆագիյաթը իլէ պէրապէր, հալտա պու կիւն պուսամի պիլէ, խլիաֆկիրը ֆրգալարին մէսէլէքինին բրէնս տը Պիզմարգը տիւշիւնտիրմէկի զէմանլար վարտը։ Նասրլ քի, պունտան իւչ սէնէ էվվէլ միւշարէլէյհ ասքէրի նի զամանմէնին թատիգ մէսէլէսինտէ խլիաֆկիրլէրին չրգարաճագլարը կիւճլիլէրտէն գուրթուլմազ իչիւն Գաթօլիք մէզհէպի հագգընտա մուգատտէմա նէշը իթտիկի ֆէ-ԼՒԷ-րէֆաֆթ նիզամնամէսինին թատիրի իլէ Բաբա իլէ իթիլաֆ բէյտա իթմէկէ, վէ պու սուրէթլէ մէրքէզ ֆրգասընը գուվվէթտէն տիւշիրմէկէ մէճպուր օլտու։ ֆագաթ հիչ պիր կիւն կէօրիւմիշ մի տիր քի բրէնս տը Պիզմարգ՝ խլիաֆկիրլէրին իպրազ իթտիքլէրի մուխալէֆէթտէն տօլայը էնտիչէ հրսս իթտիկինի իթիրաֆ իթսին։— Խալը՝ զիրա պէօյլէ պիր չէյլ իթիրաֆ իթմէք՝ գուվվէթսիզլիք կէօսթէրմէքտէն պաշգա հիչ պիր ֆայտէսի եօք տրը։ վէ գուվվէթսիզլիկի իթիրաֆ իթմէնին նէթիճէսի իսէ անըն պիր գաթ տահա արթմասը տրը։

* * *

Պու միւթալէաթըն սէրբինտէն սոնրա Մ. Գրիսբինին նութգընին պաշլըճա ֆգրալարընը թէտգիգ իտէպիլիրիզ։

Մ. Գրիսբինին նութգընտա պաշլըճա իւչ գրսմ վար տրը։

1.—Վատիկան իլէ Իթալիա արասընտաքի միւնասէպաթա տաիր օլան գրսմ։

2.—Ֆրանսա իլէ Իթալիա արասընտաքի միւնասէպաթա պիտ օլան գրսմ։

3.—Իթալիա բօլիթիգասընին տիւշար օլտըզը մուսախէզէյէր։

Պու իւչ գրսմը մուսթասարէն պիրէր պիրէր թէտգիգ իթմէք իսթէրիզ։

Բալէքմօ նութգընին Իթալիա վէ Վատիկան արասընտաքի միւնասէպաթա պիտ օլան գրսմը հագգընտա էճնէպի կազէթալարընտա պէյան օլընան միթալէաթ՝ անլէրի պէյան իտէնլէրին բօլիթիգաճա մէլլէրինէ, վէ պուլընտրգլարը վազիյէթէ կէօրէ եէքտիկէրինտէն բէք ֆարգը օլմուշ տրը։ Իթալիա իֆրաթ թարաֆտարլարը «բէք էյի սէօյլէտի» տէտիքլէրի հալտէ, Բաբալրզին տօսթը օլան կազէթալար «պու սէօզլէրէ նէ՞ լիւզում վար ի տի» տէմիշլէր տիր։

Զանն իսէք իսէք, հագիգաթ պու իքի իտտաանին արասընտա տրը։

Մ. Գրիսբի՝ գրալ Ռումպէրթօնին պաշ վէքիլի տիր, պինաէն ալէյհ Իթալիա գրալըը իլէ Բաբալրզ մագամը արասընտա չիմտիքի իսթիլաֆ տէվամ իթտիքճէ, Վատիկանին խօշլանմաճազը սէօզլէր տէյէմէզ վէ տէմէզ։

Ֆագաթ պու տա ինքեար օլընամազ քի՝ Իթալիա գրալըզը իլէ Բաբալրզ մագամը միանընտա լիզագ պէթ մէվճուտ օլմասը՝ Իթալիա հիւքիմէթինին հէր իչտէ թարաֆէյն արասընտաքի խօշնուսբպլզը արթըրմազա չալըշմասընա պիր սէպէպ տէյիլ տիր։

Իթալիա իլէ Վատիկան արասընտաքի իխթիլաֆ օ եօլտա մէսէլէյէրտէն տիր քի՝ պունտա Իթալիա հիւքիմէթինին մէնաֆիի՝ պունըն սէպէպլէրինին միւքին մէրթէպէ ունուտրլմասընա, վէ թարաֆէյն արասընտա պիր իթիլաֆ հասրլ օլմասընա չալըշմասընը խոթիլդամ իտէր։ Պու կիւն պիւթիւն ալէմին իթիրաֆ իթտիկէ պիր չէյ տիր քի՝ Իթալիանըն չիմտիքի թէչքիլաթրնտա էկէր գասֆը մուճիպ օլան պիր նօգթա վար ի սէ, օ տա Վատիկան իլէ Գուլրինալ արասընտաքի իխթիլաֆքին հէնուզ թէսվիյէ իսիլմէմիշ օլմասը տրը։

Պու հալտէ պու իխթիլաֆքին արթմասընա խրամէթ իտէճէք սէօզլէր, Իթալիա հիւքիմէթի իչիւն ֆայտէլի սէօզլէր ատտ օլընամազ։ Զիրա Վատիկան՝ հիւքիմէթը ճիմանիյէ մէսէլէսինին հէր կիւն մէյտանա գօյսա պիլէ, Իթալիան մէնաֆիի պու մէսէլէյի «կէշմիշ» պիր մէսէլէ կիպի կէօսթէրիպ ունուտտրըմազա չալըշմասընա լիզում կէօսթէրիր։ նասրլ քի՝ Ալէմանիանին Ալզաս-Լօրէն մէսէլէսինտէ թուսթրզը մէսէլէք թրպգը պէօյլէ տիր։

* * *

Ֆագաթ նութգին էն միհիմմ օլան գրսմը պու գրսմ տէյիլ տիր։

Միհիմմ օլան գրսմ՝ Ֆրանսա իլէ Իթալիա արասընտաքի միւնասէպաթա պիտ օլան գրսմ տրը քի՝ Մ. Գրիսբի պու մատտէ հագգընտա սուրէթը մախսուսէտէ իրզահաթ իթասընա լիզում կէօրմիշ տիր։

Ֆրանսա իլէ Իթալիա արասընտա քի միւնասէպաթը իքի ճիհէթի վար տրը։

1. Բօլիթիգայա պիտ օլան ճիհէթ։

2. Թիճարէթէ պիտ օլան ճիհէթ։

Բօլիթիգայա պիտ օլան ճիհէթ՝ Իթալիանըն իթթիֆագը միսէլլէսէ կիրիպ, Ֆրանսըզլարը կիւճէնտիրմէսի ճիհէթի տիր։

Թիճարէթէ պիտ օլան ճիհէթ իսէ՝ Թիճարէթ մուահէտէսինին թէճտիտ իտիրմէմէսի մէսէլէսի տիր։

Իչիւնճի նօգթա օլան «մուախէզէ» մէսէլէսի հագգընտաքի միթալէաթմրզը տա տիկէր պիր պէնտիմիզէ թէէիիր իտէրիզ։

ՏՈՒՌՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷԻ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

Մեհլիբը Իսրաելեանէն կեցեր է։

Հիւհիւմէթը Սէնկէ թարաֆընտան վերիւէն պիր գարար մուհիպնէ, 1890 մարտ 1/13է գաբար միւպատէլէ իտիրմէկէն գայտ իտիրմիշ թավիլ թրն ֆարգ գուբօնլարը՝ թարիք մէզքի ըսէն սօնրա արթըգ թէէսիյէ օլընմայաճաղը, վէ գայտ իտիրմիշ մէզքիւր թնհվիլաթ մուախէզէն թէպտիլ օլընտրգլարը սրբատտա, հավի օլտըզլարը գուբօնլարքն այնի գուբօնլարը միհթէվի Տուլունը միպէտտէլէ թահվիլաթը իթա օլընամազ՝ գայտ օլընմըշ թահվիլաթի ասհապընա իլան օլընըր։

Թահվիլաթը մէգքիբէնին միպատէլէտի՝ Լօնդրատա Ֆանգը Ամանիտ, Ամմէթրատամ՝ Ամմէթրատատ Պանգտա վէ Տէրասատէֆտէ Պանգը Օսմանիտ իթրա օլընամազ տրը։

---

(226)

ԳԸՉԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄԻՍԷԼԼԻՏ

ԳԱՉԱԳԻՒ ՏԷ ՄՕՆՊԱՐԻՒՆ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԴԱՄԵԱՆ

Լա Ֆուին։—Ա՛հ, չիմտի խաթրմա կէլտի, բօլիս գօմիսէրի՝ ռուպալարընը եօգլասը, ճէպլէրինի արաշթրտը։ . . . հէր թարաֆա, հաթթա ասթարլարն արասընա պիկ պագտը։ . . . պիր չէյ պուլամատը։ . . . Ամէտէնին պէնիմ կիպի հավիլ օլտուղը միտալա ճաճապա նէ՞րէտէ իսի։—տէտիքտէն սօնրա, պու սիվալին ճէվապընը չօգ կէճիքթիրմէյիսլ սէօզլունէ տէվամ իլէ ելինէ քէնտի քէնտինէ։—Է՛հ, պէն տէ նէ՛ ահմագ ատամըմ։ . . . Ամէտ՝ պու միտալեայը պիր բաթրտը արասընտա զայլ իտէրիմ գօրգուսըյա Վիրժինիին պօյնունա թագմըշ իտի։ . . . պունը պանա ատատաքի լօգանթատա նագլ իթտի։ . . . պու կիւնքի կիպի խաթրտտա տը։ . . . Զավալը Վիրժինի, Ֆելաքէթը վաղրըսը խապէր ալ տրգտա ճաճապա նէ՛ գատար կէօզ եաշը տէօքէճէք տիր։—տէտի։

Մէրգում տէլիգանը՝ պէօյլէճէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէճէք, Ագլիմաթասիոն պաղչէսի գուրպինտէքի օրման գաբուսընա տօղրու կէտիյօր իտի։

Լա Ֆուին՝ պիր ադամ եօլունատան տիպրը չրգտրզը սըրատա, գարշըսընա պիր չգ ատամ չրգրզ, պունլար՝ պիր չավուշ իլէ զապթիյէլէր ըէֆիգագաթընտա գօրուճըլար թարաֆընտան կէօթիւլէն իքի թէժէկէրէնին եանընտան եիւրիյօրլար իտի։

Պու իքի թէժէկէրէտէ Ամէտ իլէ Վիրժինիին նաչէլէրի պուլընըպ, իւղրէլէրի տէ գալան պէպլինէ էօրթիւլի իտի։

Մօրկ թէչհիրխանէսինէ կիթմէքտէ օլան իշպու էօլիւ ալայը՝ թէժէկէրէճիլերին պիր ազ եօրկունլըգ ալմասընա վագթ վերմէք իչիւն թէվագգուֆ իթտի։

Լա Ֆուին եագլաշը։

Պու սըրատա պիր պաշ գօրուճը տախի՝ մէգքիբէր ճէնաղէ ալայընա տօղրու կէլիյօր իտի։

Պաշ գօրուճը՝ քէնտի մայէթ մէմուրլարընտան պիրինէ խթապէն։—Է՛յ, պու նէ՞ տիր։ . . . Պու կէճէ օրմանըմզտա իքի գազա վուգուս պուլմըշ օլտուղընը չիմտի պանա խապէր վէրտիլէր, լաքին պու պապտէ հիչ պիր իյզահաթ վերմէտիլէր։

Գօրուճը։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։ . . . իշթէ սիզէ իքի թէժէկէրէ։ . . .

Պաշ գօրուճը։—Իքի ատա՞մ մը։

Գօրուճը։—Էվվէթ։ . . . պիրի էրքէք պիրի գարը տրը։

Պաշ գօրուճը։—Գա՞թլ մը օլունմըշլար։

Գօրուճը։—Խա՛յր։ . . . էրքէք ասրլը պուլընաը։ . . . լաքին գարընը նասրլ էօլտիւկի անլաշրլամասը, զիրա վիճուտընտա հիչ պիր եարա էսէրի եօք տրը։ . . .

Պաշ գօրուճը։—Գարը կէ՞նճ մի իտի։

Գօրուճը։—Եիրմի չաղարընտա վար։ . . .

Պաշ գօրուճը։—Էյ կիւզէ՞լ մի իտի։

Գօրուճը։—Դայէթ կիւզէլ։ . . . պագընը։ . . —սիկէրէք, Վիրժինիին եաթրրմզը օլտուղը թէժէկէրէնին իւսթիւնպէքի պէգ էօրթիւնին պիր ուճընը եօգարը գալտըրտը։

Լա Ֆուին՝ պու սըրատա ճէօմաթտան պիր գաշ ատամ ուզագտա պուլունտըզընտան, պաշ գօրուճը իլէ պէրապէր նաչէլէ պիր նազար աթի իտէրէք, վէնճ գարընը եիւգինի չալըպ ալմաճա կէօրտիւ վէ պիւթիւն վիճուտըզյա թիթրէտի։

Լա Ֆուին՝ քէնտի քէնտինէ։—Վիրժինի՛ տիր։ . . . զաթէն պանա էօյլէ պիր տուշ օլույօր իտի։

Պաշ գօրուճը։—Էվվէթ, զավալը գարըճըզազ կիւզէլ իմիշ։ . . . Պու պէտպանթլարընը քիմ օլտուգլարը անլաշըլապիլիր՞ մի։

Գօրուճը։—Միւժքին օլմասը։ . . . Իւզէրլէրինտէն հիչ պիր քեաղիտ չրգամասը։ . . . Էրքէյին ճէպինտէն պիր բարա ճրզտանը պուլընամը, իչինտէ օն ֆրանգ գատար վար իտի։ . . . Գարընը իւզէրինտէն տէ քիւբէլէր, պիթուն եալտըզ գաբը պիր կիւմիշ պիլեզիք, իքի եիւզիւք վէ օթուզ ֆրանգը հավի պիր բարա ճրզտանը չրգտը։

Պաշ գօրուճը։—Էլհասրլ հիչ պիր նիշանէ գուհօր իթմէտի մի։

Գօրուճը։—Հիչ պիր նիշանէ։

Լա Ֆուին՝ պու միւքեալէմէյի տիյնէմէքտէ օլմաղա, քէնտի քէնտինէ։—Հիչ պիր նիշանէ՞ մի։ . . . ճաճապա մէրդումէնին տայմա իւզէրինտէ թաշրտըը միտաեա նէ՞ օլմուշ։ . . . էլպէթթէ իլէրուտէ անլաշրլամազ։ . . . խիւլասաի քէլամ ջունլարը իքիսի օրման տէրուենինտէ վէֆամ իթմիշլէր։ . . . Ամէտ կիւնին պիրինտէ զէնկին օլամազ իքէն ճաճապա նի՞ճիւն սըրլրը։ . . . Գարը տա եարանմազարզն էօլմիշ։ . . . ճաճապա նի՞ճիւն էօլմիշ։ . . . Պու նէ՞ զարիպ հալլէր։

Ալայ եէնիտէն եիւրիւմէյէ պաշլամըշ օլմաղը, չօգ սիւրմէյիպ եըրագլանը զայպ ու նապէտիտա օլտու։

Լա Ֆուին նամը տիկէր Ժիլ Պուլնուա՝ բէք տէրին պիր տիւշիւնճէյէ տալմըշ օլտուղը հալտէ պիր գանարէ իւզէրինէ եըգրըլմէրտի։

Վագթ կէշկյօր վէ կիւնէշ եիւքսէլյօր իտի։

Սապակ սաաթ եէտի պուլչուղը կէշկյօր իտի։

Սիւվարի զալթանը, աթ մէրագլարը, աթա պինմիշ գատընլար՝ պիր սապակ սէյրանը իճրա իթմէք իւզրէ օրմանին ճառոտ վէ եօլլարընա եիւրիմէճ իտիյօրլար իտի։

Էնվար արապալար՝ միւզէլ աթլարա գօչուլմըշ օլտուգլարը հալտէ ղրա իլէ եիւրիյիպ Լօնչան օվասընա տօղրու կկտիյօրլար իտի։

Տէլիգանլը պալրգ ամբրը՝ տայմա տօթը Ամէտ Տիվիրնուա իլէ Ֆիրժինին վէֆաթը իւզրէրինէ տիւշիւնմէքտէ օլտուղը հալտէ, միւրուր իտէն արապա վէ պէկիրլէրի պագմագտա վէ լաքին անլէրէ հիչ տիգգամ իթմէքտէ իտի։ հալ պու քի, եավաշ եավաշ տիւշիւնճէ վէ տտիկընըզընտան սրբլրզ, միւթէկարրէք պիր բանորամա կիպի էթրաֆընտա տօղաշմագտա օլան ինսանլարա վէ հայվան վէ արապալարա վէ մէվճուտաթը սաիրէյէ տիգգամ իթմէյէ պաշլասը։

Լա Ֆուին՝ պէկիրլէրի թէֆայիւր իթմէքտէ վէ պագը աթա պինմիշ գատընլարը հիւսն ու նէզաքաթինի թագտիր ու թահսին էյլէմէքտէ իտի։

Մէրգում տէլիգանը՝ արապալարը վէ պախուսուս տէրունլէրինտէ պուլընան կէնճ վէ եա թխթիյար գատընլարը սիւզմէքտէ վէ լաքին կէնճ գատընլարա տահա զիյատէ նազարը հայրէթէլ պագմագտա իտի։

(Մէլոդ)

ՄԻ ՔԱՆԻ ԳԾԵՐ Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ ԷՖ.Ի ԿԵԱՆՔԷՆ

Շուրջ 10 օր է, որ սուլթանաց սուլթան քաղաքիս օրուան ազգային հիւրն կը նկատուի Աբէլէն Մոլլայ խմբագրապետ՝ Մեծ. Մատթէոս Է. ֆէնտի Մամուրեան, խանդաղատագին չրջապատեալ վաղածանօթ յոգնաթիւ բարեկամներէ, և գունդ գունդ հետաքրքրուող ազգայիններէ։

Նորին Մեծապատուութեան մատենագրական հանճարն ու խմբագրական տաղանդն թէև ամեն գովեստէ ու ներբողէ վեր, այլ սակայն ազգային ժամանակագրին պարաքն է փորձել ժողովրդական սքանչացումն հրաւիրող անոր 37 ամեայ ազգային գործունէութեան ամփոփ ծրագրին վերայ հասարակաց զուշն եւ զուրուշն դարձնել, եւ ենթակային իբրեւ գրագէտ, իբրեւ հրապարակագիր, իբրեւ թարգմանիչ, իբրեւ դասախօս, իբրեւ տեսուչ և իբրեւ գործիչ՝ համանացոյց պատկերն միապաղաղ գծելով, իրաւունք ունենալ յուսալու՝ որ խղճի սեպուհ պարտք մը կատարած պիտի համարուիմ այսու, և գոհունակութիւն ու հաճոյք պատճառած՝ ո՛չ միայն մեծանուն Մամուրեանի բազմամիւ աշակերտաց և բարեկամաց, այլ նաև զինքն բնաւ տեսնելու պատիւը չունեցող հեռակայ և մերձաւոր համակրող ազգայնոց, և դլխաւորապէս Ճերիտի Շարիտեանի ամեն դասակարգի պատկանող ընթերցողաց համար։

Մամուրեան Մատթէոս էֆ. հոմերոսի հայերենիքն՝ ի Զմիւռնի ծնած և զարդիս 60րդ տարեդարձն տակաւին նոր պիտի թեւակոխէ։

Թէև՝ տարիներու բեռան տակ հնչեալ ցվեներան՝ մ'է, բայց միշտ կոչմանը հաւատարիմ ու դրօշին ամբողջ լինելով, ընտրած ասպարէզին մէջ անյողդողդ՝ իբրեւ երիտասարդ զինուոր՝ գործած է և կը գործէ իր կենքը՝ իւր փայլուն գրիչն, և երբեք չէ՛ ծերացած, ու չէ՛ թերացած։

Մատթէոս Մամուրեան՝ հազիւ եօթամեան, ժամանակից տիրող և համաճարակ հիւանդութենէն խուսափելու համար ի Սիրա կը փոխադրուի գերդաստանի անդամոցը հետ, և երկու տարի՝ կղզիացեալ շրջանի մէջ հրոյվէ եաքը՝ յ'Եգիպտոս կ'ուղեւորի հօրը հետ, ո՛ւր առ ի բացակայութեան հայ վարժոցի և հայ դաստիարակի, տեղւոյն Ցունաց վարժարանը կը յաճախէ երեք տարի, և քաջավարժ կ'ընտելանայ թեքել Արաբերէնն ու Ցունարէնն։

Աղա Յովհաննէս Մամուրեան՝ վաճառական հայրն, Զմիւռնացի պահպանողական ազգայիններէն դոլով՝ 1842ին կը վերադարձնէ զաւակն ի Զմիւռնի, և անդ Մեսրոպեան միջնակարգ վարժարանը յղելով՝ առոտս մեծանուն քաջ հայկաբան Վանանդեցի Գրիգոր վարժապետին, մարդենի լեզուն յատուկ խնամքով մշակել կուտայ, ինչպէս նաեւ Ցբանսերէնի տարերքը՝ Դրավի վարժապետի ձեռքը։

1845ին ի Բարիզ դեռաբաց Մուրատեանց վարժարանը մանել կը յաջողի, և մտացի, աշխոյժ ու աշխատասէր բնութեամբը՝ անուանի Այվազովսքի հայր Գարրիէլի սիրելի մտասուններէն մին լինելու կը բաղդաւորի։

1850ին կը բոլորէ յիշեալ վարժարանի ուսանողական ընթացքը, և յաջողակ ընկերներէն՝ Լոնտոնի Պարսկական դեսպան՝ Վսեմ. Մելքոն Խանի և պետական ուսումնազարդ համազգայիններէ՝ Վսեմ. Սագրը Յովհաննէս էֆէնտիի և այլոց հետ փառաւոր վկայականը կստանայ, և Ցբանսացի ծանօթ պետական անձերէն՝ տիեզերահամբաւ Լամարթինի ձեռքը դափնեզարդ կը պսակուի։

Զմոռնանք յիշել թէ, ընթացուարտն Մամուրեան, Մուրատեան բարձրագոյն վարժարանին մէջ Քաղաքական Ցնդեսանութեան ուսումն՝ իբրեւ մասնագիտութիւն մշակած է։

Ընթացաւարտն Մամուրեան Մատթէոս կը վերադառնայ յաղթանակաւ իւր ծննդավայրն, և կսկսի առանձին դասախօսութիւններ ընելապա մերձաւոր ազգականներէն՝ Ազարեկեան Սարգիս էֆէնտիի նախաձեռնութեամբ արդի բնակած տանը մէջ մասնաւոր վարժարան մը կը բանայ յատուկ կրթական ծրագրով, և սակայն հալածանաց պատճառաւ շատ ժամանակ չկրնար շարունակել։

Ահա՛ այս միջոցին Մամուրեան էֆ. ժամանակ կը գտնայ թարգմանելու Վոլթէրի քանի մը մատենիկներն։

Եւ երբ մասնաւոր վարժարանը կը փակուի, ի Պէյրութ կուգայ Մատթէոս էֆ. ուր արդէն Մամուրեանի անվեճելի արժանեաց հմտաւն ոլորտացած էր, և 1852ին Խասդիւղի Ներսիսեան վարժարանի տեսուչ կը կարգուի, ուր դասախօսութիւն կընէր Ցիրացու-Պողոսն, որ ապա եղաւ Վարժապետեան Ներսէս Պարոնիրը։

Խասդիւղի պաշտօնավարութեան ատեն՝ վերջնոյներ Արեւելեան պատերազմը կը ծագի, և Մամուրեան էֆ.— ըստ որումնաեւ Անդղիագէտ—թարգմանի պաշտօն կ'ստանձնէ ի Պէյրութ հաստատեալ Օսմանեան զօրագնդին, որոյ հրամանատարն Անգղիական սպայ մ'էր։ Բայց սուղ ժամանակէն հիւանդանալով կը հրաժարի և ապաքինելէ զկնի, ի Խասդիւղ վարժարանաց տեսչութիւնը կը վերընդունի։

Ապա կը հրաւիրուի Մամուրեան էֆ. Փիշմիշեան Նշան ամիրայի տունն՝ յուսուցչութիւն։

1856ին ձէզայիրեան Մկրտիչ ամիրային քարտուղար կը լինի, և Մալթա կ'երթայ և ուր ամիրային հետ ընկերանալով՝ ի Լոնտոն կ'երթայ, ու կը բնակի դրեթէ երկու տարի մոտ։

Ապա կուգեւորի ի Փարիզ, ուր քանի մը ամիս անցնելէ զկնի, 1858 ապրիլ ամսոյն մէջ ի Սէն Փեդրսպուրկ կը գնայ, և անդ սակաւ ինչ ժամանակ մնալէ յետոյ, կը վերադառնայ ի Պոլիս, զճանապարհն այցելելով չտեսած Եւրոպական կեդրոն քաղաքներն։

Սոյն ուղեւորական շրջանին մէջ, Մամուրեան էֆ. քանի մը ամսուան համար հայրենիքը կ'երթայ, և ապա կրկին վերադառնալով՝ ձէզայիրլեան ամիրայի մոտ պաշտօնը կը շարունակէ, և ազատ ժամեր կ'ունենայ Մոլիի թերթօնին համար Ֆիլիպը և Լուէ դուորիէրսկոյ թարգմանելու, իսկ ի Տփխիս Աղաբէկեան Մարկոս էֆ.ի հրատարակած Կոմէդ անուն հանդիսին համար ալ Անդղլիական նամակներ, կամ հայոց մը ճանապարհէն կը գրէր ու պարբերաբար հրատարակել կ'ուտար, որոց ամբողջութիւնը երկու հատորի վերածուած, և առաջին հատորն՝ առանձին տպուած, բայց երկրորդ հատորն՝ դեռ ի լոյս ընծայուած չէ։

1860ին Մամուրեան էֆ. կը փափաքի, որ իւր Եւրոպական լեզուաց հմտութեանը հետ՝ միացնէ նաև Օսմանեերէնի ուսումն։ ուստի Բէրէնտէեան Պետրոս էֆ.ի (նախկին աշակերտ՝ Զմիւռնիոյ Մհարրպեան վարժարանի, ապա՝ ի Բարիզ Մուրատեան վարժարանի ուսանող և ՀՀՀանաւարտ, և այժմ առաջնակարգ քարտուղար—թարգմանի Եղեւանոյ Նախարարութեան) ընկերակցութեամբ կ'ուզէ աշակերտիլ ժամանակի համաբաւաւոր տաճկաբաններէն՝ Հ.Ֆ. Պողոսի։ բայց Մամուրեան էֆ. վեց ամսէն յետոյ չուզեր շարունակել, այլ առանձին կը թողու իւր ընկերը՝ Բէրէստէճեան էֆ., որ քիչ ժամանակուան մէջ հրաշակաբալ կը յառաջանայ, և կարդիս՝ ոչ-Մահմետական տաճկագիտաց մէջ նշանաւոր տեղ մը բռնած և մեծ անուն ու հմտաբան առած է Թուրք գրագիտաց մէջ։

1861ին Ադրիանուպոլսեցի Սարգիս Պատրիարքի կոչմանէ կը հրաւիրուի Մամուրեան էֆ. ի դիւանապետութիւն Ազգ. Պատրիարքարանի։

Ի Գատրգիւղ՝ Լ. Բլանշի մասնաւոր վարժարանին մէջ հայերէն դաս մը կ'ունենայ։

Դիւանապետական պաշտօնավարութեան մէջ՝ Մամուրեան էֆ. ո՛չ միայն մեկնիչ է նորահաստատ Ազգային Սահմանադրութեան անխոստուն, այլ և թաղերն և ի գաւառս զրկուած ու զրկուելիք հրահանգներուն խմբագիրը, Վարչական ժողովոց ուղղիչը, պաշտօնական տեղեկագիրներու ու համաբատուութեանց տեղեկաբերն ու ծրագրիչն, և իւր գլուխ գործոցն է՝ առաջնորդական վիճակաց համանատեսիլ տախտակին յօրինումն։

Մամուրեան՝ էֆի մարդ չէր։ զբօսանաց ժամերն անօգուտ չէր մեռցներ։ կը գրէր, կը մրէր յօդուածներ՝ օրուան ազգային հրատապ խնդրոց վերայ, կը հրատարակէր մերթ Կիւլլիւ հանդիսին մէջ, մերթ Մեղու ծաղրաթերթին մէջ, տեպ Փառնչի և յաճախ Մուղնի պարբերականին մէջ, միշտ ծածկելով անունն՝ Վրայ զարդանուան տակ, ինչպէս այժմ կ'սքօղուի Աբէս Մոլլայ մէջ Շանուոր գեղանուան ներքեւ։ Մի այն բացառաբար, 1865ի համաճարակ հիւանդութեան ատեն Դիրոց Հայ Հ ատորագրութեան տակ պահուրտած՝ ազգային ընթացիկ գործոց նկատմամբ խիստ քննադատութիւն մը գրեց։

Մամուրեան Մատթէոս էֆէնտիի գրիչն՝ ժամանակին ամենէն սահուն, կոկիկ և ընտրելագոյն աշխարհաբարն լինելով, նորարծաթ գրագէտներէն չատերն անոր գրական ոճոյն և ուղղութեանը հետեւող ու գրական գպրոցին աշակերտեալներն են։

1865ին կը հրաժարի Մամուրեան էֆ. Պատրիարքարանի դիւանապետութենէն, և Զիլինկիրեան Գրիգոր էֆէնտիի հրատարակած Մուղնի ի Պոլիս փոխադրելով, գրեթէ ամբողջապէս կը խմբագրէր երկու չրջանի մոտ։

Հուսկ ապա, 1866ին վերջերն կը վերադառնայ ի Զմիւռնիա, ուր կամուսանայ տեղացի ուսեալ և քաջակրթի Օրիորդի մը՝ Մանիկ Գաղանեղեանի հետ, որոյ նուիրած է Վէրնէրի թարգմանութեան տապգրութիւնը։

Մամուրեան էֆ. կունենայ երեք արու զաւակներ՝ Հրանտ, Վրոյր և Վահէ։

Անդրանիկն՝ Մամուրեան էֆէնտիի իրբեւ առաջին պայազատ, հօրը գործառնութեանցը վերատեսուչ է այսօր։

Վրոյրն՝ յաւիտենականութեան ծոցին է, իսկ Մամուրեանի Բէնի ամէն զաւակը՝ Վահէն, այս պահուս Պէրպէրեան վարժարանի ուսանող արձանագրուած է։

23 երկար տարիներ՝ Մամուրեան էֆ. Զմիւռնիոյ մէջ ամփոփուելով, ինքնուրոյն տպարան հաստատած, 1871էն ի վեր Աբէլէն Մոլլան հրատարակելու ձեռնարկած է։

Այս 23 տարիներու մէջ՝ 63 կոյր գրքեր՝ հեղինակութիւն թէ թարգմանութիւն ընծայած է Ազգին։

Քաղաքին երկսեռ վարժարանաց մէջ 21 տարիներէ աւելի ուսուցչութիւն բրած և 18 տարիներ միանգամայն տեսչութեան պաշտօն վարած է ամենայն արժանաւորութեամբ, պատրաստելով նաև ընտիր դասագրքեր՝ հայ ուսանողաց համար, նոր և դիւրուսոյց մեթոտով, որոնք փորձառութեան արդիւնքն են։

Մամուրեան էֆ. միայն գրող, հրատարակիչ և ուսուցանող եղած չէ, այլ և ազգային գործողներու և գրողներու նիւթապէս սատարած և քաջալերած է։

Մամուրեան էֆ.ի թերթը՝ իբրեւ դրական հանդէս, եզական է այսօր իւր տեսակին մէջ, մանաւանդ անոր մէջ արդէն հրատարակուած Սեւ Լերէն Մուրը վերտառութեամբ վիպասանութիւնը, Շահնուրի սրախօս թղթակցութիւնները, դպրոցական հանդէսներու առթիւ պատրաստած մէկ քանի խորհրդաւոր և զուարթ արամախօսութիւնները։

Ոչ ոք կրնայ ուրանալ թէ՝ Զմիւռնիոյ մէջ ժամանակակից կրթեալ և ուսեալ նորհաս կիներն ու օրիորդները՝ մեծաւ մասամբ Մամուրեան էֆ.ին ձեռնասուն աշակերտուհիներն են, որոց շնորհիւ հաստատուած է Զմիւռնիոյ հոգեւոր Ընկերութիւնը, որ յառաջադէմ քոյր ընկերութիւն մ'է մայրաքաղաքիս մէջ ծնունդ առնող Աղէքսանդր-Հայոհեոց և Դրրոցաբեր Ցիլոնց Ընկերութեանց։

Երկու խօսք ալ, և վերջացնենք։

Կէս դարու մոտ ազգային գործունէութեամբը փորձեալ, 19 տարուոյ խմբագրապետութեամբ հայ մամլոյն մեծ մղում տուած, և 21 տարիներէ ի վեր Զմիւռնիոյ Մեսրոպեան և Հռիփսիմեանց վարժարանին մէջ Ցնօրէն-դասատուի պաշտօն վարելով՝ սերունդներ կրթած Մամուրեան Մատթէոս էֆէնտին, փոխանակ՝ աւելի գնահատուելու և քաջալերուելու, ասկից քանի մը ամիս առաջ կը հրաժարի իւր կրթական պաշտօնէն գոնը ընելով՝ իւր մէկ քանի ապերախտ հայրենակիցներու և զոյգ մը աշակերտացը դարձնած յայտնի և անյայտ քսութիւններուն ու թշնամութեանցը համար, և պատեհ առիթ կը գտնէ 23 տարիներ ետքը՝ դալ մի անգամ տեսնել Վոսփորի այն ափունքը, ուր երբեմն իւր գրիչն կը սրէր, և անոր ընտրելագոյն պաշարներն կը յանձնէր, և ուր գործունէութեան կեռուանն ընտրած էր՝ Սահմանադրութեան հաստատութենէն առաջ և յետոյ։

Մատթէոս Մամուրեան էֆ.ինման հոյակապ աշխատաւորի մը որ 60էն աւելի երկեր հրատարակած է, արդեօք տակաւին ժամանակն եկած չէ՞ գրական Ցոբէլեանը հանդիսապէս տօնելու, և աւելի կաբեւոր ու բարձրագոյն պաշտօնի մը ազդովին հրաւիրելու զինքն։

ԱՊՐՕ

ՐԷՍՄԻ

Հէր մահ ասհապը իսթիհգադ թարաքիտան թապլաքեարլարա վերիվէքսէ օլան նանը ազիզ (էքմէք) բուսուլալարընն գուրօնլարը քէսիլէրէք վերիվէմի՝ գարարը իսճապընտան օլարքը հալտէ, մէգքիւր բուսուլալար՝ պու սուրէթլէ վերիվէմիպա գուրօնլարբը յալա պէրապէր պիլիմա, թապլաքեարլար թարաքիտան պաղդաճա վերիվէն պիր պէյազ քեազըտ փէզերինտէ զենճիր թուրմամատա, վէ չու հալ պաղը թապլաքեարլար թարաքիտան բուսուլալարը ախէրէ, սարբլմասը կիպի պիր թագըտ իսթիֆասաթ վէ սուրիսթիմատ վուգուրլար մէյտան վերիվէսինի վէ պու եիզտէն մուամէլաթը ճարիէնին տիւշարը միւշքիլաթ օլմասընը մուհիպ օլմագտա օլտրըղընտան, պատէմա ասհապը իսթիհգադ թարաքիտան թապլաքեարլարա վերիվէճէք բուսուլալարընն ուսուլ վէ գարարը տարբէսինտէ գուրօնլարը քէսիլիրէք իսթասը, վէ պունա բիալէթ իսթմէյէրէք թապլաքեարլար թարաքիտան պիր կէօնա իսխիլաս վուգուը թագտիրտէ վերիվէն բուսուլա իլէ թալէպ օլընաճագ էքմէյին իսաբէտէն վերիվէմէյէճէյի վէ կէյֆէճէք թրչրինը ասանի իպթիտասընտան (նոյեմբեր 1) ի թիպարէն ուսուլը մէգքիւրէնին մերիյէթը ահքեամը գարարլաչտրբրլմշ օլմասը յալա, քէյֆիյէթ մալիւմ օլմագ վէ պէր վէճէհը մուհարբէր թապլաքեարլարա վերիվէճէք բուսուլալարընն մահը մէգքիւրտէն իսթիպարէն գուրօնլարը քէսիլէրէք իսթա օլընմագ իւզրէ իլան օլունտու։

12 թրչրինը էվվել սէնէ 305

---

(118)

ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՔԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ

Հայր Ռափիկ այդ գաղտնի դուռը բանալէն և ձեռքովը նշան մը ընելէն ետեւ, հանդարտօրէն դարձեալ իւր տեղը գնաց և բազմցնն վրայ նստաւ։

Պետրոս Դարբինեան կէս մը ծաղու և կէս մ'ալ արհամարհանաց հայեացքով դէպի այդ խորհրդաւոր դուռը նայել սկսեր էր։

Վայրկեան մը չտեւեց կնոջ շրջագէստի ձայնին նման ձայն մը լսուեցաւ, որուն վրայ կնամոլ Բերացին իւր ականջները անկեց և նայուածքը ուրիշ ձեւ մը առաւ։

Վերջապէս շրջազգեստին ծայրը երեւցաւ և մանկամարդ գեղեցկուհի մը մէկէն ի մէկ դռան մէջ երեւելով ջախջախիչ ակնարկով մը Դարբինոֆին երեսը նայել սկսաւ։

Բիէռ ալդ չքնաղ արարածը տեսնելուն պէս, հակառակ իւր ոտից կապանաց, մէկ ոտտումով ոտքի վրայ տնկուեցաւ, կայնած տեղը երերալ սկսաւ, իւր վրայ սարսուռ մը եկաւ, և ինկաւ նորէն աթոռին վրայ սարքաւորը թոթովելով։

«Ինքն է... Նեկտարինէն է... ո՜հ, որչափ գեղեցիկ...»։

Այն տոն գեղեցկուհին մէկ քանի քայլ ևս յառաջ գալով, Դարբինոֆի առջեւն կայնեցաւ, և դարձեալ ահեղ հայեացքով մը անոր երեսը նայելով,

—Ճանչցա՞ր զիս, ըսաւ։

—Ո՜հ, այո՛, շատ լաւ ճանչցայ... Նեկտարինէն ես... ներէ ինձ։

—Ես Նեկտարինէն չեմ... Նեկտարինէն ընկերս համար տակաւին շատ երիտասարդ կը դանուիմ։

—Ո՜հ, ուրեմն իմ աղջիկս ես։

—Ես քու աղջիկդ չեմ, վատ մարդասպանի մը աղջիկը չեմ... ահա իմ հայրս, ըսաւ Սօֆի, իւր մատովը Հայր Ռափիկը ցուցնելով։

—Բայց... բայց...

—Մի այնչափ շուարիր... վերջապէս այն հրեշտականման կնոջ աղջիկն եմ որուն անունը բերանդ առնելու կը յանդգնիս, որուն վատ կենակիցը եղած ես ժամանակաւ, և զոր վատաբար սպաննած ես ի վերջոյ։

—Դթութի՛ւն, Սօֆի... դթութի՛ւն։

—Եւ մաղ մնաց որ անոր աղջիկն ալ պիտի սպաննէիր Իքի Եիւզլիւ Զէշմէի տունը։

—Իքի Եիւզլիւ Զէշմէի տո՛ւնը։

—Այո՛, Իքի Եիւզլիւ Զէշմէի տունը, ուր գիշերանց մտեր էիր գողութեան համար, վատ մեղսակցիդ՝ այսինքն ստահակ Մանուկ սպասաւորին հետ։

—Ա՜հ, ի՞նչ կրսես Սօֆի, միթէ այն մարդը սպաննողը դո՞ւն էիր։

—Այո՛, ես էի, ինչպէս որ զքեզ ալ պիտի սպաննէի, եթէ...

—Եթէ, հայրասպան մը ըլլալէ չասկայիր։

—Ա՜հ, երանի թէ Աստուածային արդարութիւնը քու վատ անձդ վրայ ևս ի գործ դնելու կարողութիւն ունեցած ըլլայի, ինչպէս որ կարողութիւն ունեցայ քու ցած գործակցիդ վրայ ի գործ դնելու։

—Ո՜հ, միթէ կատեի՞ր այդչափ այն մարդը, որ վերջապէս քու հայրդ եղած էր։

—Ոչ թէ հայր մը այլ սրբապիղծ մը, գող մը, աւազակ մը, վերջապէս ամենավատ կնասպան մը։ ո՛վ Աստուած իմ, ինչո՞ւ համար թոյլ չէր տուիր որ այս հրեշը ևս սպաննէի, որով գոնէ այն բարի Մարտիրոս աղան և գեղեցիկ ու անմեղ Ալիսը, ամենասոսկալի պատահարէ մը, և գուցէ ամենաահեղի սպանութենէ մը ազատած կըլլայի։

—Ո՜հ, որչափ կ'ատես զիս, Սօֆի։

—Դանե վերջին զիրքով մը ոճիրներուդ ծանրութիւնը թեթեւցնել փութա՛, Պետրոս Դարբինեան... կարելի է որ այն ատեն զքեզ ատելէ աւելի վրդ արդահատելու փորձուիմ։

—Ի՞նչ կուզես որ ընեմ, Սօֆիս, հրամայէ, ի՞նչ բանով կրնամ չնչել այն ատելութիւնը որ կզգաս բնական հօրդ դէմ։

—Եթէ Մարտիրոս աղա և օրիորդ Ալիս տակաւին կենդանի են, ցոյց տուր մեզ զանոնք պահած տեղդ որպէս զի գրեթէ միամեայ սոսկալի բանտարկութենէ մը յետոյ ազատելու կարող ըլլանք զիրենք։

Վատ մարդասպանը իւր գլուխը վար ծռեց։

Իւր ամենավատ և ամենացած սրտին մէջ բուռն կռիւ մը սկսած էր։

Մի քանի վայրկեան խոր լռութիւն մը տիրեց։

Հայր Ռափիկ՝ իւր սրտին զայրոյթէն կարմրած դէմքով բոլորովին անխօս և անշարժ կը կենար։

Նոյնը կ'ընէր նաեւ չքնաղն Սօֆի՝ իւր կանգուն դիրքին մէջ, և կէնճ մը յուսալից աչքերով իւր եղեռնագործ բնական հօրը՝ այսինքն Դարբինոֆի վրայ նայելով։

Անմեղ աղջիկը տակաւին կը յուսար որ իւր ամենավատ հայրը վերջապէս դարձի գալու պէս բան մը պիտի ընէր։

Ո՛րչափ անտեղի յոյս։

Վատ եղեռնագործը՝ իւր չարաշուք ասպարէզին մէջ ա՛նչափ յառաջ գացած էր որ, եթէ անկէց ետ դառնալու միտում իսկ ունեցած ըլլար, գործադրութիւնը անկարելի պիտի համարէր։

Ինչ որ է։ վերջապէս Բիէռ իւր գլուխը նորէն վեր առաւ։

Հայր Ռափիկ և չքնաղ Սօֆի կ'ուզէին յուսալ թէ՝ այն վատ բերանէն գո՛նէ այս անգամ նպաստաւոր խոստում մը դուրս պիտի ելնէր։

Այդ բաղձացեալ յոյսը շուտով յօդս ցնդեցաւ։

Մարդասպան կալանաւորը յաղթական կերպիւ Սօֆիի նայեցաւ, և՝

—Տակաւին կը պնդե՞ս զիս ատելու գաղափարիդ վրայ, ըսաւ։

—Ի՞նչ որոշեցիր, անիկայ ըսէ տեսնենք։

—Ի՞նչ կ'ուզեիր որ որոշէի։

—Այսինքն Մարտիրոս աղայի և Ալիսի պահուած տեղը մեզի պիտի ցուցնե՞ս։

—Հա՜հ, հա՜հ, հա՜հ, ըսել է թէ այսպիսի գաղտնի դռներ բանալու, մէկէն ի մէկ խորհրդաւոր անձեր ի տես բերելու նման թատերական ցոյցերը՝ տղու մը պէս իմ բերնէս կորզելու համար էր այն գաղտնիքը, զոր երեւան հանելու կը մերժէի ասկէց քիչ մ'առաջ՝ առանց ինձ խիստ չահաւոր պայմաններու ընդունելութեան։ և նոյն իսկ բաւական երկար ժամանակ խորհելէս ետեւ՝ կա՛մ երեւան պիտի հանէի զայն կա՛մ զ... հա՜հ, հա՜հ, հա՜հ... ո՜րչափ տղու մը տեղ դնել կ'ուզէք զիս... զիս՝ այսինքն Ատլանտեան Ովկիանոսի սարսափը եղող Բիէռ Դարբինոֆ Ծովապատակապետը... այն մեծ մարդը՝ որոյ գլխուն համար 200000 Անգլիական ոսկի արժէք դրուած է... հա՜հ, հա՜հ, հա՜հ։

Բիէռ Դարբինոֆի այս պատասխանին վրայ, Հայր Ռափիկ և գեղեցիկն Սօֆի՝ ա՛լ ևս իրենց զայրոյթը չպիտի կրնային զսպել։ բայց ծերունի վիրաբոյժ-հրամանատարը չէր կրնար առանց չքնաղ աղջկան արտօնութեան՝ շարժում մ'ընել կամ որոշում մը տալ։

Նոյնպէս այն անմեղ աղջիկն ալ՝ չէր կրնար ազատօրէն իւր մտաց դատողութեան հետեւիլ, առանց սրտին միտմանցը գերի ըլլալու։ և այն թանքրիկ սիրտը միշտ կը պնդէր ներողամիտ գտնուիլ այն եղեռնագործ մարդուն՝ որ վերջապէս իւր հայրը եղած էր։

(Շարունակ.)

ԻԼԱՆ

ՈՒՄՈՒՄԻ ՊԻՐԱՆԱՆԷ
ԶԼԻ ԳԱԶԻՆՕ
ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂԸՈՒՄ ԵՕԼՏԱ

Լէ-փէ-մոր՝ ՕՐԵԼԷ ՓԷՐԼԷՐԸՆԴ Ն. 151

Մէգքիւր գազինոնքն միսթէֆիրի Պապիկեան Գրիգոր էֆէնտի՝ հոկտեմբերին 13իւնեմի ճումսա կիւնիւնտէն իթիպարէն հէր ճումսա վէ ճումսա երթէսի վէ բազար կիւնէրի պաթուրգա սաաթ 8ստէն կէճէ եարըսընա գատար մէգքիւր գազինօտա միւքէմմէլ պիր թագըմ պաթուրգա չակընքն իճրաի թէրէնիւլաթ իտէճէկնի, վէ հէր նէվի միւաքիրաթ վէ մէշրուպաթ վէ մէզելէր մէվճուտ օլտուղընը, վէ ֆիյաթլար իւզէրինէ մուհարրէր իտուկինի ումում էհալիյէ իլան իտէր։

Քէզալիք էֆէնտիի մուսաիէհ՝ եալընըզ չակը կիւնէրի տէյիլ, չակը օմատղը կիւնէր տախի ումում էհալինին վէ պիլասսա Պէյօղլու էրմէնիլէրինին պէրաի թէշրիֆէ քէնտի գազինօսընը թէշրիֆէ բաղպէթ իթտիքլէրինտէ, հէր լիսանտան կազէթա վէ սարի մահալլէրէ ֆաիզ հէր նէվի նէֆիս իչ կիւէր պուլաճագլարընը, վէ ֆիյաթլարընը՝ չակը կիւնէրինտէն զայէթ տուն վէ էհվէն օլաճաղընը տախի իլավէթէն պէյան իտէր։

Պապիկեան էֆ.-նին քէզա գազինոնքն ալթընտա պիր տէբօղիթօսը պուլընըպ, պունտա Սաբզէ, Իզմիր, Այվալըգ վէ եէրլի օլարագ էն ալէա բագը վէ չարպալար՝ օգգա իլէ վէ էհվէն ֆիյաթլա ֆիրուսթի օլունընը։

Պօյաճեան Մկրտիչ էֆ. մէգքիւր գազինոտան պիւսպիթիւն չըգմըշ օլուպ տիւքքեան եալընըզ Պապիկեան Գրիգոր էֆ. եէտինտէ գալտըղը տախի պուսիւնապէթլէ էֆէնտիի մուսաիէհ՝ Թարաքընտան իխթար օլունընը։

ՍԱՐԱՖԻՅԷ
ԷՎՐՕԲԱ ՓՈՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 25 հոկտ.

Ինկլ. էհամը Ինկ. Լիր.	097-1/16
Օսա. էֆամը աչբլուը	-
» » գաբանտը	17-1/16
» » Սէրի Ա.	33-1/4
» » » Գ	19-1/8
» » » Ս	16-7/8
Օթթման 1871	92-1/2
Օսմանլը Պանգասը	11-7/8
Ռուսիա իսթիգրազը	102-
Մըսըր տուբ. մութթահրատ	92-3/4
» խմիկազը	102-1/2
Տարա Սանխէ Մըսը	82-
Թօլիտ իսթիգրազը	-
Մա ճառլաթ. էհամը 1877	-
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ	25-47-40

Բարիզ 25 հոկտ.

Ֆրանս. էհ. 3 % Ֆր.	87-50
» » 1½ %	105-82½
Եկէնի Օսմ. էհամը աչբլուը	17-27½
» » գաբանտը	-
Մէ-դոպրէլէ	
Սէրի Գ.	19 30
» Ս.	17-12½
Բուսիէլի չըմէնտրֆէրի	71-12½
Օսմանլը Ռէֆիսի էհամը	-
» Պանգասը	548-75
Գրէսի Լիոնէ	698-75
Գրէսի Ֆոնսիէ	1310-
Ֆոնթուար տ'էսգոնթ	-
Միւվէյիլ ագախոնը	-
Ռուսիա 3 % 1877	-
Իթալիա էհամը	94-
Մըսըր Ֆոնտ. մութթահրատ	469-37½
Եունան 5 % 1879	470-
Գամպիո 3 այ վատէ	25-25

Վիէննա 25 հոկտ.

Լօնտրա իւզէրինէ գուսպիո	119-60
Բուսիէլի չրմէնտրֆէրի ֆի.	37-80
Օսմանլը Ռէֆի աքսիոնը	-

ԴԱԼԱԲԱ ՓՈՐՍԱՄԸ

Էսկ. ռում. տիւն ագչ. գար.	18-24
» » » էն եիւքսէք	18-24
» » » էն ազաղը	18-24
Պու սապահ աչբլուը գ. ք.	18-24
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գար.	44-32
» » » էն եիւքսէք	44-32
» » » էն ազաղը գ.ք	11-32
» » » աչբլուը	44-32
Մըսըր մութթահրատէ գար.	-
Պու սապահ աչբլուը	-
Սէռի Ա.	33-20
» Պ.	19-10
» Գ.	18-24
Բուսիէլի չըմէնտրֆէրի	70-25
Ագչէ ֆիպի	7-
Բէրօր Ղրշ.	-
Հէվալէսիզ »	10-

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ	8-25
Սթամպօլ պանգասը	7-15
Մօսէթէ ժէնէրալ	4-19
Թրամվայ	4-75

ԱԳԶԵԼԼԻՐԻՆ ՖՈՒԱԹԸ

Օսմ. Լիրայով 100 ղրշ.տան	Ղրշ. Բ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարդը	103-02
Մէթալիք »	100-
Պէշլիք »	105-50
Ալթընըզ »	105-50
Ինկիլիզ Լիրասը	110-15
Ֆրանսըզ ալթունը	88-28
Բօլ	90-
Գրէմից ալթունը	51-10
Գարպօն գայմէսի	08-81

ԹԱՍԻՆԵՆ ՖԵԱՂԸՏԸ

10) լիք քեաղըտա	-
20) » »	08-20
100) » »	-
500)» »	-
5000)» »	07-30
«C000)»	-

ՏՕԳԹՕՐ ՊԱՊԱԵԱՆ

Տօգթօրը մուսաիէյէ՝ լավութա (էպէլիք), ապաի թէնասիլէյէ, բահմի, խորար եօլարը վէ չօճուգ խաստալըգլարը իչիւն միւթէխասսիս «Էֆէոլէնթ» օլուսպ Բարիզտէ իքամաը ֆէյնն իլէ Պէյօղլունտա Պէպիւք Բարազա—Ֆաքուտա 5 նումէրօ իլէ մուրագգամ մուայէնէխանէսինտէ հէր կիւն էօյլէնտէն սաաթ 11է գատար խասթա գապուլ իտէր, վէ չարչէնպիհ կիւնէրի տախի միւհթաճլէրի մէճճանէն թէտավի իտէր, վէ քէմաֆիսասպէզ սապահլարը սաաթ 3է գատար Գատքէօյինտէ Մօտա ճատէսինտէ վագը խանէսինտէ պուլընը։

25—3

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՄԲԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 31)

Սղերդտէ պուլընան ասաքիրը Շահանէ իչիւն միւպայաա օլընաճագ օլան էրզագը միթէնէվիանընն իթասընա թալիպ օլանլարընն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար Լէվազիմաթ տարէսինէ կէմէյէրի իլան օլունընը։

11 Թըշրինը էվվէլ 1889

3—3

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՄԲԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 32)

Գօսօվա ֆրզպաի ասքէրիէսինտէ պուլընան հայվանաթ իչիւն մէվզրի միւնագասատա օլան միհիմմաթը մուրթապիէնին թըշրինի էվվէլին օն պէշինտի կիւնիւ իհալէի մուվագգաթասը վէ օն եէտինտի կիւնիւ տէ իհալէի գաթիլէսինին իճրա օլընաճաղը մուգարրէր պուլընմըշ օլմաղլա, թէնգիզը ֆիյաթլա իթալէ թարիպ օլանլարընն մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ուսմանիյէ տաբէսինէ կէմէյէրի իլան օլընը։

12 Թըշրինը էվվէլ 1889

3—2

ԹԷՍԻԱԼԻՍԹԻ ԶԱԲԷՕՔԱԼԱՔԷ
ԻՏԱՐԻՍԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթլէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրաթ բօսթաը։

Տուտէրլէ գարատանը թաստը գօմանատասընտա Շարգիյէ նամ վապօր 1500 թանէլաթօ համուլէսինտէ վէ 300 պարկիր գուվվէթինտէ օլարագ ալաֆրանկա հոկտ.ի 30ընը չարշէնպիհ կիւնիւ էյլէնէն սոնրա ալաֆր. սաաթ հոտ Տէրսաատէթտէն հարուքէթլէ ԶԱՆԱԴՈՒԼԻ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲՈՒԼԻՅԷ օղայարագ բաղար էրթէսի սապանլարը 4 պուլուգ կիւն։ Իօլճու պիլէթլէրի ֆամիլեաճա վէ կիտիպ կէլմէ ալընըգտա, թէնգիզը ֆիյաթլա ֆիրուսթի օլունընը։

Վապօրտա պիրինճի սընըֆ ուսֆիրա թագըմը, պանեօ օտասը, հէքիմ վէ խրամէթի գարան վար ամը։

Գալանլարընը գէզբիրէնին ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՆԷ հէր չարչէնպիհ սապահընը հարէքէթ իտէն Պերիյէմիւ Շամ վապօրլարը տօղրու ԵԱՖԼ.յա հարէքէթ իտուպ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՆԷ 44 սաաթտա ՊԻՏՐՈՒԹԻՆ վասը օլուր, վէ ԹՈՒՐԼԱՂՈՒՍ, ՄԷՍՍԻՆԱ վէ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՆԻՆ օղրար

Բօսթաի մէգքիւրընը Գէրմըզը տէնիզէ իլէ լիմէնէ վապօրլարը հէր ճումսա կիւնիւ Պրինտիզի բօսթա չանթաարընը միւվասէլէթինտէն սոնրա Սուվէյիշտէն հարէքէթլէ, ձիտտա, Սուսաքիմ, Մասսաա, Հիւտեյտա վէ Ասէն իսքէլէէրինէ ուղղու։

Իօլճու, մալ վէ էմանէթ եիւքլէթմէք իստէյէնլեր՝ Սթամպօլտա Էմին Էօնիւնտ Բէօքրիս պաշնատա եէնի Վալիտէ խանընտա գումրանտաի մէղքիւրընն ատճէնթէճանէսինտէ մուրաճաաթ էթմէկլէ տուրէր։

Իպպու ատճէնթէճանէ՝ պէտէյի Մըսրը պիլճմէմէ բօսթա իտարէճանէլէրինտէ թէէսսիֆ օլունմադ իւզրէ բօսթա բօլիցալարը [Մանատա Բօսթ] տախի իթա իտէր։

Հէր սընըֆի եօլճու իչիւն Պէ յօղունտա Տօղրու եօլտա 170 նումէրօյու մահալատ Մ. Մ. Թօմսօ Գուգ վէ եվլաար ատճէնդիսարընա միւրաաատա օլընա։

ՄԻՇՏ 10 ՂՐՈՒՇ

ՄԱՄՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՅՑԵՔԱՐՏԻ
(Ամէն լեզուաւ)

Ֆրանսական ընտիր խարտ. Այցետոմսի յատուկ նուրբ եւ սիրուն գրեր. Ազնիւ ճաշակ. Մաքուր եւ խնամեալ աշխատութիւն:

Դիմել
Տպարան Գ. Պաղտասարեան
Յակոբեան խան, Կ. Պոլիս:

ԹԱՐԳ

ՏԷՐՆԱԱՏԷԹ ԻՎ Է

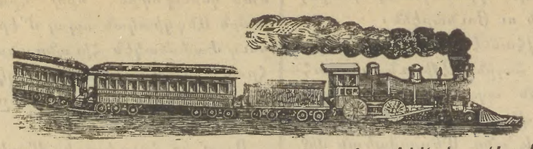

ՔՅԻԼԷՆՏԼՓԷՐԼԷՐԻ
ՓԻԼԱԴԷԼՓԻԱ ԷՔՍՊՐԷՍ

1889 սալաֆը հոկտ. 3ստէն իթիպարէն եէնի էմրի տէկկին եօլ թարիֆասը։

ՍԹԱՄՊՕԼԷԱՆ ԲԻՒԶԻՒՐ-ԶԷՐՄԷՃԷՏ

ՆՈՒՄԷՐՕ ՍԹԱՍԻՕՆ	6	8	10	32	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44
	Սպասման եօյլէնէ գատար								Վագըր Հարէրէթի										Էօյլէնտէն -էշտա գատար		
Սթամպօլ	6 30	7	7 30	7 50	8 30	9	9 30	10	10 30	11 30	12	1 30	2	2 30	3	4	4 30	5	5 30	6	6 30
Գումրգա.	6 39	7 09	7 39	8 08	8 39	9 09	9 39	10 09	10 39	11 39	12 13	1 39	2 08	2 39	3 09	4 09	4 39	5 09	5 39	6 09	6 39
Եէնի-Գաբ.	6 43	7 13	7 43		8 13	9 13	9 43	10 13	10 43	11 43	12 17	1 43	2 12	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48		8 49	9 18	9 49	10 18	10 49	11 48	12 22	1 49	2 17	2 49	3 18	4 19	4 49	5 19	5 49	6 19	6 49
Եէնի-Գուլլ	6 54	7 23	8 01	8 22	8 54	9 21	9 53	10 23	10 53	11 54	12 25	1 54	2 20	2 53	3 22	4 24	4 54	5 23	5 55	6 25	6 55
Մագրիքէօյ	7 09	7 34	8 12	8 39	9 06		10 04	10 34	11 06	12 06		2 06		3 04	3 36	4 34	5 06	5 34	6 08	6 36	7 06
Այ-Սթէֆէ.	7 18		8 21	8 52	9 15				11 15	12 16		2 15			3 45		5 15		6 26		7 15
Քիւչիք-Զէք.				9 03						12 24									6 34		

ՔԻՒԶԻՒՐ-ԶԷՐՄԷՃԷՏԷՆ ՍԹԱՄՊՕԼ

ՆՈՒՄԷՐՕ ՍԹԱՍԻՕՆ	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	51	43
	Սպասման եօյլէնէ գատար											Վագըր Հարէրէթի							Էօյլէնտէն -էշտա գատար		
Քիւչիք-Զէք		6 50					9 30			11 26		1 20								6 15	
Այ-Սթէֆ.	6 30	7		8	8 30							1 30		2 30		4		5 30		6 27	
Մագրիքէօյ	6 40	7 07	7 40	8 11	8 40		9 40	10 10	10 40	11 37		1 40		2 49	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 42	7 05
Եէսի-Գուլլ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 54	10 24	10 52	11 51	1 25	1 53	2 25	2 54	3 21	4 23	4 53	5 51	6 24	7	7 16
Սամաթիա	6 56	7 26		8 26	8 56	9 29	9 58	10 28	10 56	11 55	1 28	1 57	2 28	2 58	3 25	4 27	4 57	5 58	6 28		
Եէնի-Գաբ.	7 02	7 32		8 32	9 02	9 34	10 04	10 34	11 02	12 01	1 34	2 03	2 34	3 04	3 31	4 33	5 03	6 04	6 34		
Գումրգա.	7 08	7 38	7 59	8 38	9 08	9 38	10 08	10 38	11 07	12 08	1 38	2 07	2 38	3 08	3 35	4 38	5 08	6 08	6 38	7 11	7 27
Սթամպօլ	7 16	7 46	8 07	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 15	12 16	1 46	2 15	2 46	3 16	3 43	4 46	5 16	6 16	6 46	7 20	7 35

Մէ-լոհոզէ. — Ճէսամէթի աղ օլան եիւքլէր պիլա ֆարգ հէր թրէնտէ գապուլ օլունուր։ Լաքին ճէսամէթլի օլան եիւքլէր՝ Ցէրսպատէթ իլէ Մագրիքէօյ պէյնինտէ վէ նա օնտան էօթէյէ իշլէյէն թրէնլէրտէ գապուլ օլունաճագ տը։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԻ

1889 Ապրիլ. Հոկտ. 14տան իթիպարէն

ԱԶԻՄԷԹ

ԹՐԷՆ ՆՕՄ. / ՍԹԱՍԻՕՆ		2 Էշեա վէ եօլճու	4 Էշեա վէ եօլճու	6 Էշեա վէ եօլճու	8	10			Գնացքի դադարման ժամանակը
ՔԷՕԲՐԻՒՏԷՆ Հայտար բաշտան		3	4	8	10 25	11 30			
		3 35	4 30	8 40	11	12			
Գը.ԼԷ Թօփրաք	մեկ.	3 40	4 35	8 45	11 05	12 05			2 628
	ազի.	3 42	4 37	8 47	11 07	12 06			
Ֆէ.ֆէօշէսի	մեկ.	3 45	4 40	8 50	11 10	12 09			3 210
	ազի.	3 46	4 41	8 51	11 11	12 10			
Կէօզ Թէբէ	մեկ.	3 49	4 44	8 54	11 14	12 13			5 15
	ազի.	3 50	4 45	8 55	11 15	12 14			
Էրէն Քէվ	մեկ.	3 52	4 47	8 57	11 17	12 16			6 —
	ազի.	3 54	4 51	8 59	11 19	12 17			
Պօսթանճը	մեկ.	3 59	4 56	9 04	11 24	12 22			9 —
	ազի.	4 01	4 58	9 06	11 26	12 23			
Մալթէբէ	մեկ.	4 10	5 07	9 15	11 34	12 32			14 —
	ազի.	4 12	5 10	9 17	11 36	12 33			
Գարթալ	մեկ.	4 23	5 21	9 28	11 47	12 44			20 50
	ազի.	4 25	5 23	9 30	11 49	12 45			
Բէնտիք	մեկ.	4 32	5 30	9 37	11 56	12 52			24 50
	ազի.	4 40		9 45					
Թուզլա	մեկ.	4 58	Հանգիստ 5 մէտէ սոնրա եօլճուլարը գնում են բաղար	10 03					34 75
	ազի.	5 03		10 06					
Կէպիզէ	մեկ.	5 19		10 22					44 25
	ազի.	5 22		10 25					
Տիլ Իսկէլէսի	մեկ.	5 44		10 47					55 25
	ազի.	5 46		10 49					
Թավշանճըլ	մեկ.	5 53		10 56					59 25
	ազի.	5 55		10 58					
Հէրէքէ	մեկ.	6 03		11 06					63 75
	ազի.	6 05		11 08					
Եաբըճա	մեկ.	6 22		11 25					73 50
	ազի.	6 23		11 26					
Թիւթ. Զիֆթլիք	մեկ.	6 34		11 37					79 75
	ազի.	6 36		11 39					
ԻԶՄԻՏԷՆ	մեկ.	7 57		12					91 —

ԱՎՏԷԹ

ԹՐԷՆ ՆՕՄ / ՍԹԱՍԻՕՆ		1	3	5 Էշեա վէ եօլճու	7 Էշեա վէ եօլճու	9 Էշեա վէ եօլճու			Գնացքի դադարման ժամանակը
ԻԶՄԻՏՏԷՆ				1 50		8 03			
Թիւթ. Զիֆթլիք	մեկ.			2 12	Հանգիստ 31տէն սոնրա եօլճուլարը գնում են բաղար	8 25			11 25
	ազի.			2 14		8 27			
Եաբըճա	մեկ.			2 25		8 38			17 50
	ազի.			2 27		8 40			
Հէրէքէ	մեկ.			2 44		8 57			27 25
	ազի.			2 46		8 59			
Թավշանճըլ	մեկ.			2 54		9 07			31 75
	ազի.			2 56		9 09			
Տիլ Իսկէլէսի	մեկ.			3 03		9 16			35 75
	ազի.			3 05		9 18			
Կէյպիզէ	մեկ.			3 27		9 40			46 75
	ազի.			3 30		9 44			
Թուզլա	մեկ.			3 46		10			56 25
	ազի.			3 48		10 04			
Բէնտիք	մեկ.			4 06		10 22			66 50
	ազի.	1 40	2 30	4 42	9 18	10 30			
Գարթալ	մեկ.	1 47	2 37	4 49	9 25	10 37			70 50
	ազի.	1 48	2 39	4 23	9 28	10 44			
Մալթէբէ	մեկ.	1 59	2 50	4 34	9 39	10 52			77 —
	ազի.	2	2 52	4 36	9 41	10 56			
Պօսթանճը	մեկ.	2 09	3 01	4 45	9 50	11 05			82 —
	ազի.	2 10	3 03	4 46	9 52	11 08			
Էրէն Քեօյ	մեկ.	2 15	3 08	4 51	9 57	11 13			85 —
	ազի.	2 16	3 13	4 55	9 59	11 17			
Կէօզ Թէբէ	մեկ.	2 18	3 15	4 57	10 01	11 19			85 850
	ազի.	2 19	3 17	4 58	10 02	11 20			
Ֆէֆէր քեօշէսի	մեկ.	2 22	3 20	5 01	10 05	11 23			87 790
	ազի.	2 23	3 21	5 02	10 06	11 24			
Գը.ԼԷ Թօփրաք	մեկ.	2 25	3 23	5 04	10 08	11 26			88 372
	ազի.	2 26	3 25	5 06	10 10	11 28			
Հայտար Բաշա	մեկ.	2 31	3 30	5 11	10 15	11 33			91 —
» վարը	ազի.	3	4	5 40	10 45	12			

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՄԷ

Իպպու 1889 հոկտ. 16ընը բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Ադոլբրան տէօբրիւտ

Մ.Տ.

1 30 Պ.Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրքնալը։
1 45 Բէնտիք, Գարթալ, Պ.Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրքնալը։ [Պ. Ատատան սաաթ 2.45ստէ։]
8 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրքնալը, Գատրքեօյ։ [Պէզիրգէ Ատատան սաաթ 8.45ստէ]։

Քէօբրիւտէն Ադոլբր ճանդիրէն

3 Գրքնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա։ Գարթալ, Բէնտիք։
9 Գրքնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա։ Գարթալ, Բէնտիք։
10 45 Գրքնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա։

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ադոլբրան տէօբրիւտ

1 30 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրքնալը։ (Պ. Ատատան 2.45ստէ)
8 45 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրքնալը, Գատրքեօյ։ [Պ. Ատատան 9.30ստ]։

Քէօբրիւտէն Ադոլբր

3 15 Գատրքեօյ, Գրքնալը, Պուրկազ Հէյպէլի։ Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
10 Գրքնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։

ՄԱԳՐԻՔԷՕ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻԹԷԼ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ

Մաքրիքէօյտէն տէօբրիւտ

2 Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու։

Քէօբրիւտէն Մաքրիքէօյտէ

11 Գումգաբու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ։

ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ

Մաքրիքէօյտէն տէօբրիւտ

2 15 Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու։

Քէօբրիւտէն Մաքրիքէօյտէ

11 Գումգաբու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ։

Շէհտէթլի պաթը վէ լօտօս հավալարընտա ասպասկիարը քէօբրիւտէն Ատալարա իճրա օլաճագ սէֆէրլէր իւչ Մագրիքէօյ սէֆէրլէրի իճրա օլունմայաճագ տը։

ԳԱՏԸՐԲԷՕԲ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻԹԷԼ Քէօքրիւտէն Ս.Տ.	Գատրքեօյտէն Ս.Տ.	ԲԱԶԱՐ Քէօքրիւտէն Ս.Տ.	Գատրքեօյտէն Ս.Տ.
1 30	1 30	2	2
2 15	2 15	3	3
3	3	4	4
3 45	3 45	5	5
4 30	4 30	6	6
5 30	5 30	7	7 30
7	7 30	9	9
9 15	9 15	10	10
10	10	11	11
10 45	10 35	12	12
11 30	11 20		
12	12		

Շէհտէթլի պաթը վէ լօտօս հավալարընտա ասպասկիարը գէզբիրտէն Ատալարա իճրա օլաճագ տը։

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իզմիր ԼԷՊԻՆՋԷՅԻ էմբարքէ գիրիշտարքի

Քէօբրիւտէն

Մ.Տ.	Գիլ. Նօ.
2 Պիլա թէատրիք	
3 Իզմիտ կիտէն	2
4 Բէնտիկ կիտէն	4
8 Իզմիտ կիտէն	6
9 45 Պիլա թէատրիք	
10 25 Բէնտիկ կիտէն	8
11 30 Բէնտիկ »	10

Հայտար Բաշտան

2 35 Բէնտիքտէն կէլէն	1
3 35 Բէնտիքտէն կէլէն	3
5 15 Իզմիտէն կէլէն	5
8 25 Պիլա թէատրիք	
10 20 Բէնտիքտէն կէլէն	7
11 35 Իզմիտէն կէլէն	9
11 55 Պիլա թէատրիք	

* Իպպու իչարթելի սէֆէրլէր՝ հոկտեմբերի 19ընը կիւնիւնտէն իթիպարէն եալընըզ ճումսա վէ բազար կիւնէրի իճրա օլունաճագ տը։

ԷԱ. ԺՈՒՎԱՆԹԻՆ

ՏԱՒՄԻ ԿԻՒԶԷԼԼԻԳ
ՍԱՔ ՎԷ ՍԱԳԱԼԷՊՕՑԱՄԱԳ

Սաչ վէ սագալըն թէճտիտինէ մախսուս օլան իչպու նէվիճատ իլան՝ գուրչուն Թուզընը վէ ճէհէննէմ թաչընը հավի օլմայրպ, հէվան գուլլանըլտըղը կիւն սաչ վէ սագալըն կէնճլիք ըէնկինի վէրիր, պաչտաքի թէբէլէրի մահվ իտէր վէ սաչըն տէօքիւլմէսինէ մանի օլուր։

Գուլլանըլտըգտա՝ տիկէր քեաֆֆէի սաչ իլաճը վէ եա պոյատան իւթիւն օլտուղը անլաչըլըր, զիրա պոյա վէ եա սաիր սաչ իլաճլարընն էքսէրիա սըհհէթէ իրասը մաղարրաթ իտէրլէր։

«Ժուվանթին» նամընտա օլուպ ճէհէննէմ թաչը էսասըյլա թէրթիպ իտիլէն տիկէր քեաֆֆէի պոյարտան ոտէնմաը։

Լ. Ժուվանթին՝ Ֆրանսանըն Իզէր էյ էթինտէ Ֆօբէր նամ մահալտէ քիմեակիր վէ ֆէնընը նէպաթաթ մուալիմի Լ. Ժ. Մանէ Թարաքընտան թէրթիպ օլունմըշ տը։

Ուսմուտ Թիւրքիա իչիւն ատէնթէ վէ տէբօզիթօճը՝ Պէյօղլունտա Սիրէ տ'Ալէպտէ նումէրօ 9 Նաթալի Գանտիրք էֆզախանէսինտէ։